

1988/89
UbU25

Utbildningsutskottets betänkande

1988/89:UbU25

Anslag till forskning och forskarutbildning,
m. m.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1988/89: 100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnittet *Forskning och forskarutbildning*, Inledning samt under punkterna D 15. Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete, D 16. Humanistiska fakulteterna, D 17. Teologiska fakulteterna, D 18. Juridiska fakulteterna, D 19. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m., D 20. Medicinska fakulteterna, D 21. Odontologiska fakulteterna, D 22. Farmaceutiska fakulteten, D 23. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna, D 24. Tekniska fakulteterna, D 25. Temaorienterad forskning, D 26. Kungl. biblioteket, D 27. Samordning m. m. inom biblioteksområdet och D 28. Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål jämte motioner.

Propositionen

Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete

Regeringen har under punkt D 15 (s. 263–266) föreslagit att riksdagen till Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 26 996 000 kr.

Humanistiska fakulteterna

Regeringen har under punkt D 16 (s. 266–268) föreslagit att riksdagen till Humanistiska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 272 602 000 kr.

Regeringen har under punkt D 17 (s. 269) föreslagit att riksdagen till Teologiska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 22 758 000 kr.

Juridiska fakulteterna

Regeringen har under punkt D 18 (s. 270) föreslagit att riksdagen till Juridiska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 27 051 000 kr.

Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.

Regeringen har under punkt D 19 (s. 271 – 272) föreslagit att riksdagen till Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 326 853 000 kr.

Medicinska fakulteterna

Regeringen har under punkt D 20 (s. 273 – 275) föreslagit

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som i propositionen har förordats,
2. att riksdagen till Medicinska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 661 497 000 kr.

Odontologiska fakulteterna

Regeringen har under punkt D 21 (s. 275 – 276) föreslagit att riksdagen till Odontologiska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 71 081 000 kr.

Farmaceutiska fakulteten

Regeringen har under punkt D 22 (s. 277) föreslagit att riksdagen till Farmaceutiska fakulteten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 24 872 000 kr.

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna

Regeringen har under punkt D 23 (s. 278 – 281) föreslagit att riksdagen till Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 624 917 000 kr.

Tekniska fakulteterna

Regeringen har under punkt D 24 (s. 281 – 284) föreslagit

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som i propositionen har förordats.

2. att riksdagen till Tekniska fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 657 161 000 kr. 1988/89:UbU25

Temaorienterad forskning

Regeringen har under punkt D 25 (s. 284–285) föreslagit att riksdagen till Temaorienterad forskning för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 26 767 000 kr.

Kungl. biblioteket

Regeringen har under punkt D 26 (s. 285–286) föreslagit att riksdagen till Kungl. biblioteket för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 61 351 000 kr.

Samordning m. m. inom biblioteksområdet

Regeringen har under punkt D 27 (s. 287) föreslagit att riksdagen till Samordning m. m. inom biblioteksområdet för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 12 143 000 kr.

Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål

Regeringen har under punkt D 28 (s. 287–288) föreslagit att riksdagen till Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 30 691 000 kr.

Motionerna

Motion med anledning av proposition 1988/89: 65

1988/89:Ub13 av Björn Samuelson m. fl. (vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om huvudmannaskapsfrågor.

Motioner från allmänna motionstiden 1989

1988/89:Ub501 av Barbro Sandberg och Håkan Holmberg (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en professur i reumatologi vid Uppsala universitet.

1988/89:Ub510 av Rinaldo Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad forskning kring sjukdomen familjär amyloidos.

1988/89:Ub511 av Per-Ola Eriksson och Börje Hörnlund (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktningen av den regionalpolitiska forskningen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att inrätta en ny professur i regional ekonomi vid en mindre högskola i skogslänen.

1988/89:Ub524 av Börje Hörnlund och Per-Ola Eriksson (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att Umeå universitet skall tilldelas en ram på 1 milj. kr. för marin forskning och att anslaget skall användas för att påbörja uppbyggnad av marin forskning i enlighet med förslag från UHÄ 1988: 11,

2. att riksdagen hos regeringen begär att förslag snarast läggs fram om marin forskning i enlighet med UHÄ:s förslag 1988: 11.

1988/89:Ub539 av Sven-Olof Petersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett Östersjölaboratorium för södra Östersjön bör inrättas, att laboratoriet förläggs till Karlskrona kommun samt att verksamheten knyts till universitet och högskola på i motionen föreslaget sätt.

1988/89:Ub541 av Daniel Tarschys m. fl. (fp, s, m, c, vpk, mp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att frågan om en professur i turkiska språk och turkisk kultur övervägs i beredningen av nästa forskningspolitiska proposition.

1988/89:Ub543 av Hugo Hegeland (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om försöksverksamhet med forskarutbildning vid vårdhögskolan i Göteborg i enlighet med vad som i motionen anförts.

1988/89:Ub547 av Ingela Mårtensson m. fl. (fp) vari yrkas att riksdagen anvisar ytterligare 500 000 kr. till Botaniska trädgården i Göteborg.

1988/89:Ub556 av Ulla Tillander m. fl. (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning, utveckling och forskning (delvis),

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av ett särskilt Östersjölaboratorium.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo217.

1988/89:Ub560 av Gullan Lindblad och Birger Hagård (båda m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om havsforskning.

1988/89:Ub564 av Karl-Gösta Svenson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om etablering av ett Östersjölaboratorium i Karlskrona.

1988/89:Ub571 av Lars Ernestam m. fl. (fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av professur och institution i miljörett.

1988/89:Ub576 av Grethe Lundblad m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att sydligaste Sveriges mycket stora behov av marin forskning och undersökningsverksamhet bör beaktas i totalbedömningen kring forskningsprogram för marin naturvetenskaplig forskning.

1988/89:Ub582 av Stig Alemyr m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser till forskning vid högskolan i Kalmar.

1988/89:Ub586 av Helge Hagberg och Lars Svensson (båda s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att folklivsforskningen skall omfatta alla människor,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utredning om organisationsformerna för en utvecklad folklivsforskning.

1988/89:Ub588 av Leo Persson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en tjänst som professor i telekommunikation.

1988/89:Ub589 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om marin naturvetenskaplig forskning,
10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om informationsteknologisk forskning,
11. att riksdagen till Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1989/90 anslår 27,7 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

1988/89:Ub596 av Arne Mellqvist m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av en extra professur i turism vid högskolan i Falun – Borlänge.

1988/89:Ub598 av Per-Ola Eriksson och Britta Bjelle (c, fp) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en marin-biologisk forskningsstation i Seskarö.

1988/89:Ub600 av Nils T Svensson och Lennart Nilsson (båda s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av en professur i turismkunskap vid något av universiteten,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilda forskningsanslag till turismforskning.

1988/89:Ub610 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklings- och strukturplaner för de nya högskolorna,
5. att riksdagen till Universitets- och högskoleämbetet bil. 10 D 1 för budgetåret 1989/90 anvisar 5 milj. kr. utöver regeringens förslag,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om doktorandtjänster.

1988/89:Ub611 av Jan Hyttring och Kjell Ericsson (båda c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om planeringen för universitet i Karlstad.

1988/89:Ub615 av Marianne Jönsson och Agne Hansson (båda c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av fasta forskningsresurser till högskolan i Kalmar.

1988/89:Ub619 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att 1,5 milj. kr. bör tillföras Kalmar högskola för marin forskning.

1988/89:Ub620 av Carl Bildt m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fasta resurser till forskningsstationerna Kristineberg och Askö.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo796.

1988/89:Ub621 av Olof Johansson m. fl. (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskningens inriktning vid de mindre högskolorna.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A435.

1988/89:Ub622 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prioritering av den marina forskningen.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo799.

1988/89:Ub623 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari yrkas att riksdagen under Utbildningsdepartementets anslag D 23. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1989/90 anslår 14 milj. kr. mer än regeringen föreslagit att fördelas med 12 milj. kr. för att tillskapa marina centra vid universiteten i Umeå, Stockholm och Göteborg samt 2 milj. kr. till den marina forskningen vid Lunds universitet.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo801.

1988/89:Ub624 av Elving Andersson och Rune Thorén (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prioritering av svensk havsmiljöforskning.

2. att riksdagen anslår ytterligare 18 milj. kr. till UHÄ, utöver regeringens förslag för till- och utbyggnad av Kristinebergs marinbiologiska station och Askölaboratoriet.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo803.

1988/89:Ub625 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motio-

nen anförts om behovet av en professur i Lund i neuropsykologi med inriktning på tidig diagnostik av ålderssjukdomar och utveckling av neurofysiologiska metoder,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen i övrigt anförts om behovet av ökade forskningsinsatser i fråga om demenssjukdomar och demensliknande tillstånd.

1988/89:Ub628 av Siw Persson m. fl. (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med syfte att undersöka förutsättningarna för inrättande av marinekologiskt laboratorium i Simrishamn.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo261.

1988/89:Ub632 av Margit Gennser och Rune Rydén (båda m) vari yrkas

1. att riksdagen tillför den marinekologiska verksamheten vid Lunds universitet 2 milj. kr. att användas i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen begär att regeringen snarast framlägger förslag om inrättande av högre tjänster vid marinekologiska enheten vid Lunds universitet i enlighet med vad i motionen anförts.

1988/89:Ub634 av Ann-Cathrine Haglund och Anders Svärd (m, c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den framtida utvecklingen av högskolan i Örebro,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av forskning i tjänsten för alla kompetenta högskolelärare.

1988/89:Ub636 av Margareta Fogelberg och Ingela Mårtensson (båda fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om designlinjernas behov av ledningsresurser för forskning och utveckling samt konstnärligt utvecklingsarbete vid Göteborgs universitet,

2. att riksdagen i enlighet med UHÄ:s förslag beslutar att fakultetsbegreppet etableras inom det konstnärliga området samt att stöd för detta ges genom författningsändringar, vilket innebär att konstnärlig fakultet skall kunna finnas vid högskoleenhet med konstnärlig utbildning efter beslut av regeringen.

1988/89:Ub641 av Håkan Holmberg och Barbro Sandberg (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ekonomiska garantier för pressarkivets fortsatta verksamhet.

1988/89:Ub642 av Siw Persson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om organiserad grundforskning och tillämpad forskning i medicinsk mykologi.

1988/89:Ub652 av Martin Olsson (c) vari yrkas att riksdagen hos regering-

en begär att frågan om utvecklande av ett Mittsvenskt universitet allsidigt utreds. 1988/89:UbU25

1988/89:Ub657 av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om högskolans utveckling till ett universitet i Karlstad bör beaktas inför 1990 års forskningspolitiska proposition.

1988/89:Ub665 av Margareta Fogelberg och Jan-Erik Wikström (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av vårdpedagogisk forskning och utbildning och inrättande av en professur i vårdpedagogik vid Göteborgs universitet.

1988/89:Ub673 av Ann-Cathrine Haglund m. fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om doktorandtjänster och utbildningsbidrag.

1988/89:Ub678 av Bengt-Ola Rytta m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en professur i teckenspråk.

1988/89:Ub680 av Lars Ahlström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om högskolebiblioteken.

1988/89:Ub692 av Yvonne Sandberg-Fries m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av ett marint undersökningslaboratorium med huvudsaklig inriktning på fisket i Karlskrona.

1988/89:Ub693 av Wiggo Komstedt m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande ett Östersjölaboratorium,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande lokaliseringen av ett Östersjölaboratorium.

1988/89:Ub694 av Börje Nilsson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att lokalisera ett Östersjöns havsfiskelaboratorium till Simrishamn.

1988/89:Ub696 av Charlotte Branting (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskningsresurser till Växjö högskola.

1988/89:Ub697 av Inger René (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till försöksverksamhet med forskarutbildning vid vårdhögskolan i Göteborg.

1988/89:Ub702 av Göran Engström och Birgitta Hambræus (båda c) vari yrkas att riksdagen beslutar inrätta en professur i turism vid högskolan i Falun – Borlänge.

1988/89:Ub707 av Magnus Persson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning och forskning vid högskolorna i skogslänen.

1988/89:Ub708 av Magnus Persson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den framtida utbildningen och forskningen vid högskolan i Karlstad.

1988/89:Ub712 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskning vid högskolorna i Växjö, Örebro och Karlstad,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskning vid de små och medelstora högskolorna,

11. att riksdagen under anslaget D 28. Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål anslår 5 milj. kr. utöver vad regeringen har föreslagit som förstärkning av de vetenskapliga biblioteken och för ökade resurser för utbyte av internationella publikationer,

14. att riksdagen beslutar att samtliga utbildningsbidrag för doktorander skall vara omvandlade till doktorandtjänster senast i och med utgången av läsåret 1992/93,

15. att riksdagen till Forum för kvinnoforskning för budgetåret 1989/90 anslår 1 milj. kr. utöver vad regeringen har föreslagit.

1988/89:Ub715 av Sven Eric Lorentzon m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen till ett nytt anslag Nybyggnad vid Kristineberg och Askö forskningsstationer för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo865.

1988/89:Ub716 av Kjell Nilsson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av forskningsresurser vid högskolan i Växjö.

1988/89:Ub721 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utökning av antalet fasta tjänster vid universitet och högskolor.

1988/89:Ub726 av Jan-Erik Wikström (fp) vari yrkas att riksdagen till Kungl. biblioteket (D 26) för budgetåret 1989/90 anvisar 100 000 kr. för ovan angivet ändamål utöver vad regeringen föreslagit.

1988/89:Ub728 av Larz Johansson m. fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

3. att riksdagen beslutar att till D 19. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 000 000 kr. förhöjt anslag om 327 853 000 kr. varvid förhöjningen tillföres delanslaget Jämställdhetsforskning,

15. att riksdagen hos regeringen begär förslag till förbättringar av den kommunala högskoleutbildningens forskningsanknytning,

16. att riksdagen till D 15. Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 500 000 kr. förhöjt anslag om 28 496 000 kr. varvid förhöjningen avsättes för forskningsanknytning av kommunal högskoleutbildning.

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny struktur för forskningsanslagen,

31. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till inrättande av ett miljöforskningsråd,

32. att riksdagen hos regeringen hemställer om en plan för omvandling av utbildningsbidrag till doktorandtjänster,

33. att riksdagen beslutar att av regeringen begära förslag om regeländringar så att utbildningsbidrag berättigar till arbetsskadeförsäkring och arbetslöshetsförsäkring,

34. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om doktorsexamen som kompetenskrav för vissa statliga befattningar,

35. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fasta forskningsresurser,

36. att riksdagen beslutar att under anslaget D 28. Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål anslå 81 700 000 kr. varav 50 milj. kr. är avsedda för uppbyggnaden av fasta forskningsresurser vid högskolor där sådana nu ej finns, och 6 775 000 kr. är avsedda för internationalisering (delvis).

1988/89:Ub729 av Karin Söder m. fl. (c, m, fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om inrättandet av en permanent professur i kör-sång vid musikhögskolan i Stockholm.

1988/89:Ub737 av Isa Halvarsson (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskning vid högskolan i Karlstad,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklingen av högskolan i Karlstad till universitet.

1988/89:Ub741 av Rune Backlund och Kersti Johansson (båda c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en plan för decentralisering av forskningsresurser till de mindre högskolorna.

1988/89:Ub747 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m. fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en förstärkning av forskning och utbildning på miljörättens område,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en tjänst som professor i miljörätt i enlighet med vad som angetts i motionen.

1988/89:Ub748 av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en professur i rehabilitering bör inrättas vid Lunds universitet.

1988/89:Ub750 av Birger Hagård och Göran Allmér (båda m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om titelbefordran till professor.

1988/89:Ub752 av Rune Rydén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Latinamerikainstitutet.

1988/89:Ub765 av Hans Göran Franck och Sture Ericson (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en professur i ämnet mänskliga rättigheter inrättas.

1988/89:Ub767 av Hans Göran Franck (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av anslag till två universitetsbaserade forskartjänster,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att främja och informera om resultaten från denna forskning,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ovannämnda forskning uppmärksammas och prioriteras i den aviserade prövningen av formerna för hur forskningsresultat inom invandrar- och flyktingpolitikens område kan tillgodoses i framtiden.

1988/89:Ub768 av Jan Hyttring och Marianne Andersson (båda c) vari yrkas att riksdagen beslutar bevilja Gustaf Wernerinstitutet i Uppsala ett årligt anslag av 1 milj. kr. för drift.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:So540.

1988/89:Ub772 av Inger Schörling m. fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en marin forskningsstation vid Östersjön i sydöstra Sverige bör inrättas,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en marin forskningsstation vid Bottenviken bör inrättas, gärna i samarbete med Finland.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo968.

1988/89:Ub774 av Alexander Chrisopoulos m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av tjänstestrukturen vid musikhögskolan i Stockholm, varvid även bör övervägas inrättande av en professur i kördirigering.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Kr356.

1988/89:Ub775 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bevarande av marinekologiska institutionen vid Lunds universitet,

2. att riksdagen beslutar att ett Östersjölaboratorium ska inrättas.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo972.

1988/89:Ub776 av Anita Stenberg och Marianne Samuelsson (båda mp) vari yrkas att riksdagen beslutar dels att forskning inom alternativ vård stimuleras och ges ökade ekonomiska resurser, dels att utbildning sker inom vårdutbildningen i alternativ vård, dels att en professur inrättas i alternativ medicin.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:So547.

1988/89:Ub777 av Leif Olsson och Kenth Skårvik (båda fp) vari yrkas att riksdagen ger forskningen vid Kristinebergs marinbiologiska station bättre resurser.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:T716.

1988/89:Ub801 av Olof Johansson m. fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fasta forskningsresurser vid de regionala högskolorna.

1988/89:Ub806 av Carl Bildt m. fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av forskning i tjänsten för alla kompetenta högskolelärare,

22. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de nya högskolorna,

26. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppdraget som prefekt,

30. att riksdagen hos regeringen begär en inventering av tjänster för vilka doktorsexamen skall vara behörighetsvillkor.

1988/89:Ub808 av Sylvia Pettersson m. fl. (s) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att prioritera forskning om undervisningssituationen i klassrummen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

1988/89:Ub810 av Sten Svensson m. fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om ett enhetligt statligt huvudmannaskap för all högskoleutbildning bör utredas.

1988/89:Ub811 av Stina Gustavsson (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

3. att riksdagen beslutar tilldela högskolan i Växjö fasta forsknings- och utvecklingsresurser.

1988/89:Ub813 av Roland Sundgren m. fl. (s) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskningsresurser till högskolan i Eskilstuna – Västerås.

1988/89:Ub821 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskning vid mindre och medelstora högskolor.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A454.

1988/89:Ub822 av Arne Kjörnsberg m. fl. (s) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet bör utvecklas till centrum för miljövetenskaplig forskning och utbildning med betoning på miljöteknik,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en professur i miljöteknik bör inrättas vid Chalmers tekniska högskola.

1988/89:Ub824 av Inger Schörling m. fl. (mp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

25. att riksdagen med hänsyn till ökade behov för insatser på marinbiologiska området inom matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna anvisar 10 milj. kr. resp. 5 milj. kr. för upprustning av Kristinebergs och Askölaboratoriernas marina centra.

1988/89:Ub827 av Marianne Ståhlberg m. fl. (s) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av forskningsresurser av mer varaktig karaktär.

1988/89:Ub834 av Ann-Cathrine Haglund m. fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

11. att riksdagen beslutar att från anslaget B 7. till D 19. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. överföra 10 milj. kr. (delvis),

45. att riksdagen beslutar att till D 19. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. tillföra anslaget 10 000 000 kr. från anslaget B 7. Forskning och centralt utvecklingsarbete inom skolväsendet,

46. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1989/90 anslå 1,2 milj. kr. utöver regeringens förslag som förstärkning till den informationsteknologiska forskningen vid Umeå universitet.

1988/89:Ub835 av Lars De Geer m. fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om professorsbefattningar i turism innebärande att vid nästa forskningspolitiska beslut en professur bör inrättas i Uppsala med undervisningsskyldighet i högskolan i Falun–Borlänge och en professur bör inrättas vid Göteborgs universitet,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vissa av de statliga forskningsfonderna bör tilldelas rätt att bevilja anslag även för forskning inom turismens område samt att i första hand sådan rätt bör ges till Transportforskningsrådet, Bygghälsningsrådet och Samhällsvetenskapliga Forskningsrådet.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Kr521.

1988/89:Ub836 av Kersti Johansson m. fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag om särskilda medel till jämställdhetsforskning att utnyttjas i enlighet med de riktlinjer som redovisas i motionen samt i övrigt ge regeringen till känna vad som anförs om vikten av att underlätta för kvinnliga forskare att bedriva forskning.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A809.

1988/89:Ub837 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

8. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om statligt huvudmannaskap för de kommunala medellånga vårdutbildningarna,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående det angelägna i att regeringen i den kommande forskningspolitiska propositionen prioriterar ökade resurser och stärkt organisation för omvårdnadsforskningen.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:So546.

Utskottet

Utskottet behandlar i detta betänkande dels under punkt 1 vissa allmänna frågor om resursförstärkningar och prioriteringar inom forskning och forskarutbildning, dels under punkterna 2–15 anslagen avseende fakulteterna m. m. (D15–D28). Anslag avseende forskningsrådsnämnden, forskningsråden m. m. (D29–D38) behandlar utskottet i betänkandet 1988/89:UbU26.

1. Allmänna frågor om forskning och forskarutbildning

Inrättande av tjänster som professor samt prioritering av vissa ämnesområden i övrigt

I ett antal motioner yrkas att riksdagen skall göra uttalanden om inrättande av tjänster som professor och i vissa fall även om förstärkning av resurser m. m. inom motsvarande ämnesområden. Motionerna redovisas i följande tablå.

Motion	Tjänst	Högskoleenhet
Ub729 (c,m,fp)	P i körsång	Musikhögskolan i Stockholm
Ub774 (vpk)	P i kördirigering	Musikhögskolan i Stockholm
Ub541 (fp,s,m,c,vpk,mp)	P i turkiska språk och turkisk kultur	—
Ub678 (s)	P i teckenspråk	Universitetet i Stockholm
Ub600 (s) yrk. 1–2	P i turismforskning samt särskilda anslag för turismforskning	Något av universitetet
Ub835 (fp) yrk. 4–5	P i turism	Universitetet i Uppsala med undervisningskyldighet vid högskolan i Falun – Borlänge
	P i turism samt medel från vissa fonder	Universitetet i Göteborg

Motion	Tjänst	Högskoleenhet
Ub571 (fp) yrk. 2	P i miljö rätt samt inrättade av institution	—
Ub747 (c) yrk. 1–2	P i miljö rätt samt förstärkning av resurserna	Universitetet i Lund
Ub765 (s)	P i mänskliga rättigheter	—
Ub501 (fp)	P i reumatologi	Universitetet i Uppsala
Ub625 (m) yrk. 1–2	P i neuropsykologi samt förstärkning av forskningen om demenssjukdomar	Universitetet i Lund
Ub665 (fp)	P i vårdpedagogik	Universitetet i Göteborg
Ub748 (c)	P i rehabilitering	Universitetet i Lund
Ub776 (mp)	P i alternativ medicin samt resurser	—
Ub588 (s)	P i telekommunikation	—
Ub822 (s) yrk. 5–6	P i miljö teknik samt inträttande av centrum	Chalmers tekniska högskola

I några motioner hemställs om uttalanden från riksdagen om prioritering av vissa ämnesområden. Dessa motion framgår av följande tabell.

Motion	Ämnesområde
Ub586 (s)	folklivsforskning, omfattning och organisation
Ub752 (m)	Latinamerika-institutet vid universitetet i Stockholm. ökade resurser på ordinarie anslag
Ub767 (s) yrk. 1–3	flyktningforskning, tjänster, information, prioritering
Ub510 (s)	familjär amyloidos
Ub642 (fp)	medicinsk mykologi
Ub837 (fp) yrk. 9	omvårdnadsforskning

I motion 1988/89:Ub556 (c) yrkande 1 delvis hemställs om att universitetet i Lund inom vissa ämnesområden bör få behålla sina resurser eller erhålla förstärkta resurser.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid riksmötet 1986/87 beslöt att införa treåriga planeringsperioder för forskning och forskarutbildning (prop. 1986/87: 80, UbU 1986/87: 26, rskr. 1986/87: 282). Inför en sådan treårsperiod beslutar riksdagen om resursförstärkningar och om nya tjänster inför den kommande treårsperioden. Vid detta tillfälle finns ett omfattande material framtaget inom olika sektorer vilket gör en samlad bedömning och prioritering möjlig. Under pågående treårsperiod förbereds en ny forskningsproposition avseende en ny treårsperiod. Under denna tid finns i allmänhet inte anledning eller utrymme för riksdagen att besluta om ändringar av de tidigare fattade besluten som gäller hela den pågående perioden, i synnerhet som en samlad bedömning av skilda och angelägna forskningsbehov knappast är möjlig innan nytt planeringsmaterial föreligger.

Utskottet konstaterar att i de nu föreliggande motionerna begärs att riksdagen skall göra uttalanden som skulle innebära en prioritering av vissa avgränsade områden inte bara gentemot övriga motionsledes aktuali-

serade områden utan även gentemot alla andra områden som inte blivit föremål för någon motion just detta år. Utskottet anser att riksdagen inte bör göra en sådan bedömning eller prioritering. Utan att i sak ha bedömt något av de skilda yrkandena föreslår utskottet att riksdagen – med hänvisning till att nästa budgetår är det sista i en ännu pågående planeringsperiod om tre år för forskning och att en forskningsproposition skall föreläggas riksdagen våren 1990 – avslår motionerna 1988/89:Ub501, 1988/89:Ub510, 1988/89:Ub541, 1988/89:Ub556 yrkande 1 delvis, 1988/89:Ub571 yrkande 2, 1988/89:Ub586, 1988/89:Ub588, 1988/89:Ub600, 1988/89:Ub625, 1988/89:Ub642, 1988/89:Ub665, 1988/89:Ub678, 1988/89:Ub729, 1988/89:Ub747, 1988/89:Ub748, 1988/89:Ub752, 1988/89:Ub765, 1988/89:Ub767, 1988/89:Ub774, 1988/89:Ub776, 1988/89:Ub822 yrkandena 5 och 6, 1988/89:Ub835 yrkandena 4 och 5 samt 1988/89:Ub837 yrkande 9.

Sektorsforskning m. m.

I motion 1988/89:Ub728 (c) yrkande 30 anförs att det är olyckligt att forskare och forskningsinstitutioner inom högskolan måste finansiera sin forskning genom en mängd olika anslag. Eftersom fackmyndigheter enligt motionärernas mening tenderar att rikta sina forskningsanslag mot projekt som kan lösa aktuella problem inom myndighetens område, riskerar forskningen att förlora i djup och långsiktighet. Därför bör regeringen i samband med nästa forskningsproposition göra en klarare skillnad mellan anslag för forskning, vilka bör samlas hos högskolor och forskningsråd, och anslag för kvalificerad utredningsverksamhet inom fackmyndigheter.

Utskottet erinrar om att riksdagen i samband med den föregående forskningspropositionen som sin mening gav regeringen till känna att regeringen inför planeringsperioden 1990/91–1992/93 bör se över sektorsorganens verksamhet och komma med förslag som innebär att viss del av anslagen till sektorsforskningen förs över till högskolans fakultetsanslag m. m. för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden i högskolan (UbU 1986/87: 26 s. 17, rskr. 1986787: 282). Något sådant uttalande som begärs i motion 1988/89:Ub728 behövs således inte, varför riksdagen bör avslå dess yrkande 30.

I motionen yrkas vidare (yrkande 31) att ett särskilt miljöforskningsråd skall inrättas för att stimulera till forskning inom detta angelägna område. Medel bör i enlighet med förslaget i motionen föras över från sektorsforskningsorgan till detta nya miljöforskningsråd.

Utskottet har tidigare behandlat ett liknande yrkande (bl.a. i UbU 1986/87: 26 s. 112–113). Då inget nytt framkommit i ärendet och då endast ett år återstår till nästa forskningsproposition föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkande 31 i motion 1988/89:Ub728.

Forskarrekrytering m. m.

Studiefinansieringen inom forskarutbildningen omfattar dels utbildningsbidrag, dels doktorandtjänster. I forskningspropositionen år 1987 (prop.

1986/87:80 bil. 6 s. 27) anfördes att doktorandtjänster skall vara den naturliga formen för finansiering av forskarstudier och att *utbildningsbidragen* successivt skall *omvandlas till doktorandtjänster*. Vid detta tillfälle var antalet hela utbildningsbidrag 3 200 och doktorandtjänsterna 500. Under den nu pågående treårsperioden avsågs 57 milj. kr. anvisas till omvandling av ca 700 utbildningsbidrag till doktorandtjänster.

I årets budgetproposition (bil. 10 s. 258 – 259) redovisas de sociala förmåner som är förknippade med utbildningsbidrag och konstateras att vad som framför allt saknas är skyddet som avser arbetsskador och arbetslöshet efter doktorsexamen. Dessa typer av förmåner är direkt knutna till anställningsförhållande, vilket inte gäller eller kan upprättas för dem som erhåller utbildningsbidrag. Samtidigt erinras om avsikten att utbildningsbidragen på sikt skall omvandlas till doktorandtjänster.

Alla utbildningsbidrag bör enligt motion 1988/89:Ub712 (fp) yrkande 14 omvandlas till doktorandtjänster senast budgetåret 1992/93.

I motionerna 1988/89:Ub610 (vpk) yrkande 8 och 1988/89:Ub728 (c) yrkande 32 begärs en plan för omvandlingen av samtliga återstående utbildningsbidrag till doktorandtjänster. Enligt den senare motionen bör detta ske inom några år.

Enligt motion 1988/89:Ub673 (m) yrkande 15 bör omvandlingen påskyndas. Vidare anser motionärerna att fakulteterna bör ha frihet att disponera medlen för studiefinansiering i forskarutbildning på bästa sätt, vilket kan innebära att utbildningsbidrag förenas med assistenttjänst och vissa avtal med försäkringsbolag om social trygghet. Även i motion 1988/89:Ub728 (c) tas upp frågan om doktorandernas sociala trygghet. Enligt yrkande 33 i motionen bör utbildningsbidrag berättiga till arbetskadeförsäkring och arbetslöshetsförsäkring.

Utskottet har förståelse för att de forskarstuderande önskar att samma ekonomiska och sociala villkor skall gälla för dem alla. Riksdagen har också tillstyrkt regeringens förslag att utbildningsbidragen successivt skall omvandlas till doktorandtjänster. En sådan omvandling är resurskrävande. Innevarande treårsperiod omvandlas ca 700 utbildningsbidrag till en kostnad av 57 milj. kr. När denna period är slut finns det ca 1 200 doktorandtjänster. Då återstår fortfarande ca 2 500 utbildningsbidrag. Utskottet anser att det är angeläget att nästa forskningsproposition innehåller en plan för hur dessa 2 500 utbildningsbidrag skall omvandlas till doktorandtjänster. Planen bör, liksom innevarande treårsperiod, vara detaljerad när det gäller de tre åren som ingår i nästa planeringsperiod, men den bör även innefatta riktlinjer för hur snabbt de utbildningsbidrag som kan finnas kvar efter denna period skall omvandlas till doktorandtjänster. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Ub610 yrkande 8 och 1988/89:Ub728 yrkande 32 som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet kan däremot inte tillstyrka motion 1988/89:Ub712 yrkande 14 i vilken begärs att omvandlingen skall vara genomförd senast 1992/93. Utskottet vill slutligen stryka under vikten av att man lokalt söker finna lösningar på de problem som är förknippade med den sociala tryggheten för de forskarstuderande som innehar utbildningsbidrag. Eftersom vissa åtgärder enligt uppgift i motionerna redan

prövas, anser utskottet att det inte behövs något uttalande från riksdagens sida om att så skall ske. Därmed avstyrker utskottet yrkande 15 i motion 1988/89:Ub673 och yrkande 33 i motion 1988/89:Ub728.

Inför den kommande forskningspropositionen bör riksdagen enligt motion 1988/89:Ub721 (c) som sin mening ge regeringen till känna behovet av en *utökning av antalet fasta tjänster* vid universitet och högskolor. Detta är enligt motionärernas mening av stor betydelse både för forskarrekruteringen och för forskningen och undervisningen i ett mera långsiktigt perspektiv, inte minst i vad gäller forskningens och undervisningens kvalitet. Den ringa tillgången på fasta tjänster hämmar rekryteringen av forskare och gör det svårt att hålla kvar forskare vid institutionerna.

Utskottet instämmer med motionären i att tillgången på tjänster vid universitet och högskolor är av stor betydelse både för forskarrekruteringen och för kvaliteten på verksamheten vid institutionerna. I samband med den senaste forskningspropositionen år 1987 beslöt riksdagen om en förstärkning av basresurserna under den nu pågående planeringsperioden. Vidare beslöts om inrättande av 67 nya tjänster som professor under samma tid. Under innevarande år kommer myndigheter, utredningar, arbetsgrupper m. m. att avge sina förslag och rapporter inför nästa forskningsproposition som framläggs år 1990. Utskottet anser att riksdagen inte bör göra något uttalande om hur resurserna skall fördelas och användas under den kommande planeringsperioden. Sådana överväganden bör vänta till dess att allt material är samlat och regeringens proposition förelagts riksdagen. Därför bör riksdagen avslå motion 1988/89:Ub721.

I motion 1988/89:Ub836 (c) yrkande 5 delvis hemställs att universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) bör få i uppdrag att föreslå hur *hinder för kvinnliga forskare* skall kunna undanröjas.

Frågan om kvinnors möjligheter till en forskarkarriär har senast behandlats i utskottets betänkanden UbU 1987/88:34 (s. 7–8) och 1988/89:UbU6 (s. 4–5). Därvid har utskottet bl. a. redovisat att en särskild ledningsgrupp inrättats inom utbildningsdepartementet för att samordna och förbereda åtgärder som gäller jämställdhet inom utbildningsområdet. Vidare har redovisats de direktiv som regeringen givit för vissa myndigheters anslagsframställningar inför forskningspropositionen 1990. I dessa behandlas bl. a. frågan om att förbättra rekryteringen av nya generationer forskare. Det gäller enligt direktiven inte minst möjligheterna för kvinnor till en fullständig forskarkarriär, fram till professur. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen inte behöver göra något sådant uttalande som begärs i motion 1988/89:Ub836, varför riksdagen bör avslå dess yrkande 5 i denna del.

I syfte att förbättra forskarrekruteringen bör enligt motionerna 1988/89:Ub728 (c) yrkande 34 och 1988/89:Ub806 (m) yrkande 30 *doktorexamen* uppställas som krav för vissa tjänster. I den senare motionen begärs en inventering av vilka tjänster detta kan gälla.

Utskottet har tidigare avstyrkt liknande motionsyrkanden (senast i UbU 1987/88:28 s. 12–13) och därvid redovisat sin syn på forskarutbildning-

ens värde för skilda verksamheter i samhället och för den möjlighet som finns för arbetsgivare att, där avlagd doktorsexamen inte är ett behörighetskrav, ändå ange att forskarutbildning och erfarenhet av forskning kan vara en särskild merit vid tillsättning av tjänst. Med hänvisning till detta och vad utskottet i övrigt anförde i sitt betänkande UbU 1986/87: 26 (s. 29 – 30) avstyrker utskottet de nu aktuella motionsyrkandena.

Vissa frågor om tjänster m. m.

Institutionernas ledning bör enligt motion 1988/89:Ub806 (m) yrkande 26 stärkas. Därför bör *uppdraget som prefekt* för en institution innehas av en person med hög vetenskaplig kompetens, i normalfallet professorn inom ämnet. För att öka intresset för detta uppdrag bör ett särskilt arvode utgå.

På utskottets förslag avstyrkte riksdagen så sent som under hösten 1988 (bet. 1988/89:UbU5 s. 12) ett motsvarande yrkande. Med hänvisning till sitt tidigare ställningstagande avstyrker utskottet nu yrkande 26 i motion 1988/89:Ub806.

I motion 1988/89:Ub750 (m) anfördes att svenska forskares inträde i den europeiska forskargemenskapen skulle underlättas om kvalificerade högskolelektorer kunde få *titelbefordran till professor*. Denna titel är i Sverige bunden till tjänst, medan den i andra länder ofta är en kvalitetstitel.

Utskottet har under innevarande riksmöte (bet. 1988/89:UbU6 s. 4) avstyrkt ett liknande motionsyrkande med hänvisning bl. a. till att tilldelning av titlar utan förbindelse med ändringar av tjänsteställning, arbetsinnehåll eller lön skulle kunna medföra en nedvärdering av både professors-titeln och högskolelektorstiteln. Med hänvisning till detta och till vad utskottet i övrigt anförts senast i betänkandet 1988/89:UbU6 föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub750.

Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.

Vid högskolereformen år 1977 var en av de grundläggande principerna att all högskoleutbildning skulle ha ett samband med forskning (prop. 1975: 9, UbU 1975: 17, rskr. 1975: 179). Detta motiverades inte endast av utbildningens behov av forskningsanknytning utan även av att det ansågs angeläget att förnya och bredda forskningens och forskarutbildningens inriktning. Att förse alla högskoleenheter med permanenta resurser för forskning och forskarutbildning ansågs emellertid innebära en för verksamheten skadlig splittring av de samlade resurserna, varför de fasta forskningsresurserna även fortsättningsvis skulle koncentreras till de sju orter där de redan fanns. Vid riksmötet 1986/87 (UbU 1986/87: 26 s. 33) uttalade utskottet att denna princip alltfört borde gälla men strök under att detta inte innebär att forskning enbart måste utföras vid de enheter som har fasta forskningsresurser. Genom att särskilda medel anvisats till högskolelektorers forskning vid de mindre och medelstora högskolorna och genom att forsknings- och utvecklingsarbete har förlagts dit har värdefull forskning inom många områden utförts vid dessa högskolor.

Den 28 juli 1988 beslöt regeringen att inför arbetet med forskningspropositionen år 1990 tillkalla en särskild utredare (dir. 1988: 47) med uppgift att utreda vissa frågor rörande forskning vid de mindre och medelstora högskolorna. Utredaren skall göra en samlad bedömning av vilka åtgärder som krävs för att forskning på eget programansvar i rimlig utsträckning kan fortgå också vid de mindre och medelstora högskolorna. Forskning på eget programansvar innebär att forskare ges hela ansvaret för hur problemen ställs och uppgifterna löses och redovisas. Forskning på eget programansvar kan vara finansierad över högskolebudgeten och av forskningsråden eller avse sektoriellt och industriellt motiverad forskning som syftar till långsiktig kunskapsuppbyggnad inom ett visst område (jfr UbU 1986/87: 26, s. 11). Problemet bör enligt utredningsdirektiven angripas längs två huvudlinjer. Den ena skall syfta till att öka andelen forskarutbildade lärare vid de mindre och medelstora högskolorna. Den andra skall förbättra dessa lärares möjligheter att hävda sig i konkurrensen om medel från fakultetsnämnder, forskningsråd och sektorsorgan.

En utgångspunkt för utredningsarbetet skall vara statsmakternas tidigare beslut om lokaliseringen av fasta resurser för forskning.

Utredaren har nyligen avgivit sitt betänkande (SOU 1989: 27) Forskning vid de mindre och medelstora högskolorna.

Forskningsfrågor vid de mindre och medelstora högskoleenheterna berörs i ett stort antal motioner.

Riksdagen bör enligt motion 1988/89:Ub806 (m) yrkandena 21 och 22 göra ett uttalande om utvecklingen av de nya högskolorna. Dessa skall enligt motionärernas mening inte ansvara för forskning utan mera utvecklas till att bli regionalt betydelsefulla anordnare av yrkesinriktad högskoleutbildning som bör vara riksrekryterande. De skall också kunna erbjuda ett visst mått av fördjupningsstudier. Det är viktigt att de mindre och medelstora högskolornas lärare har en god kompetens och att de kan få möjligheter till forskarutbildning och forskning vid universitet eller högskolor med fasta forskningsresurser. En åtgärd skulle kunna vara att införa forskning som en del i alla högskolelektorers tjänst. Denna tanke förs också fram i motion 1988/89:Ub634 (m) yrkande 2.

Enligt motionerna 1988/89:Ub712 (fp) yrkandena 2 och 3 samt 1988/89:Ub821 (fp) yrkande 2 bör en delvis ny form av forskningsorganisation införas vid högskolorna i Växjö, Örebro och Karlstad. Dessa högskolor skall tilldelas egna medel för lärarnas forskning. Universitet och högskoleenheter med fasta forskningsresurser skall ansvara för kvaliteten i denna forskning. Vidare bör systemet inbegripa adjungerade professorer vid de tre enheterna.

Enligt motionerna 1988/89:Ub621 (c) yrkande 4, 1988/89:Ub728 (c) yrkande 35 och 1988/89:Ub801 (c) yrkande 11 bör de mindre och medelstora högskoleenheterna förses med fasta forskningsresurser bl. a. i syfte att förstärka forskning av betydelse för den regionala utvecklingen. Enligt motion 1988/89:Ub728 yrkande 36 delvis bör riksdagen anvisa 50 milj. kr. för uppbyggnaden av sådana fasta forskningsresurser. I motion 1988/89:Ub741 (c) begärs en plan för decentralisering av forskningsresurser till de mindre högskolorna.

En utvecklings- och strukturplan för forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna bör enligt motion 1988/89:Ub610 (vpk) yrkande 4 antas. Denna plan bör föreläggas riksdagen i forskningspropositionen år 1993. De högskolor som i dag saknar fasta forskningsresurser bör tilldelas särskilda medel för ett arbete med att analysera vilka forskningsmöjligheter de kan och bör ha och till att utveckla planer för sin framtida forskningsverksamhet. Enligt motionens yrkande 5 bör riksdagen anvisa 5 milj. kr. för detta ändamål.

Enligt motionerna 1988/89:Ub611 (c) yrkande 1, 1988/89:Ub657 (m) yrkande 4, 1988/89:Ub708 (s) och 1988/89:Ub737 (fp) bör riksdagen göra ett uttalande med innebörd att förberedelserna inför 1990 års forskningsproposition bör inbegripa planering av ett universitet i Karlstad.

Enligt motion 1988/89:Ub634 (m) yrkande 1 bör även högskolan i Örebro i framtiden utvecklas till ett universitet.

Motsvarande yrkanden om fasta forskningsresurser vid högskolan i Växjö finns i motionerna 1988/89:Ub696 (fp), 1988/89:Ub716 (s) och 1988/89:Ub811 (c) yrkande 3.

Fasta forskningsresurser bör även finnas vid högskolan i Kalmar enligt motion 1988/89:Ub615 (c) yrkande 7. I motion 1988/89:Ub582 (s) begärs ett uttalande om behovet av forskningsresurser vid denna högskoleenhet.

Likaledes bör det vid högskolan i Eskilstuna–Västerås finnas fasta forskningsresurser enligt motion 1988/89:Ub813 (s) yrkande 8.

Fasta forskningsresurser vid högskolan i Falun–Borlänge i form av en tjänst som professor i turism begärs i motionerna 1988/89:Ub596 (s) och 1988/89:Ub702 (c).

Inrättandet av ett ”mittsvenskt universitet” (omfattande högskolorna i Sundsvall–Härnösand, Östersund och ev. Gävle–Sandviken) bör enligt motion 1988/89:Ub652 (c) utredas.

Forskningsresurser av mer varaktig karaktär vid högskolan i Östersund begärs i motion 1988/89:Ub827 (s) yrkande 4.

I syfte att gynna den regionalpolitiska forskningen begärs i motionerna 1988/89:Ub511 (c) och 1988/89:Ub707 (s) att forskningsresurser, t. ex. i form av en tjänst som professor, skall inrättas vid en av högskoleenheterna i skogslänen.

Utskottet har, som redovisats ovan, i samband med tidigare forskningspropositioner (senast UbU 1986/87:26 s. 33), behandlat frågan om riktlinjer för lokalisering av fasta forskningsresurser. Utskottet anser att riksdagen inte under den nu pågående treåriga planeringsperioden bör göra något uttalande som ändrar de tidigare antagna riktlinjerna. Frågor om bättre möjligheter till forskning för lärarna vid de mindre och medelstora högskolorna kommer att beredas inför nästa forskningsproposition på grundval av förslagen från den inledningsvis redovisade utredningen. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:610 yrkande 4, 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub634, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub716, 1988/89:

Ub728 yrkande 35, 1988/89:Ub737, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub801 yrkande 11, 1988/89:Ub806 yrkandena 21 och 22, 1988/89:Ub811 yrkande 3, 1988/89:Ub813 yrkande 8, 1988/89:Ub821 yrkande 2 och 1988/89:Ub827 yrkande 4.

1988/89:UbU25

Utskottet är inte berett att tillstyrka att riksdagen gör en särskild medelsanvisning till forskning vid de mindre och medelstora högskolorna utöver vad som anvisas under ordinarie forskningsanslag och som även kommer lärarna vid dessa högskolor till del. Därför avstyrker utskottet motionerna 1988/89:Ub610 yrkande 5 och 1987/88:Ub728 yrkande 36 delvis.

2. Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete

Regeringen har under anslaget Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete (D15) fördelat resurserna på anslagsposter avseende de statliga högskoleenheterna. Detta bör enligt föredragande statsrådet ge högskoleenheterna bättre planeringsförutsättningar. UHÄ bör dock som hittills svara för fördelningen av motsvarande medel avseende kommunal högskoleutbildning. Till UHÄ:s disposition beräknas 600 000 kr. Totalt föreslås anslaget föras upp med 26 996 000 kr.

Föredragande statsrådet erinrar om att UHÄ på regeringens uppdrag arbetar med frågor om *forskningsanknytningen av kommunal högskoleutbildning inom vårdområdet*. Särskilt viktigt i detta sammanhang är, enligt föredragande statsrådets mening, möjligheterna till forskarutbildning och forskning för lärarna inom denna del av högskolan. Uppdraget skall slutredovisas i sådan tid att det kan beaktas vid arbetet inom regeringskansliet med 1990 års forskningsproposition.

Den kommunala högskoleutbildningens forskningsanknytning bör enligt motion 1988/89:Ub728 (c) yrkandena 15 och 16 förbättras. Därför begärs i motionen att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag i frågan. Vidare hemställs att riksdagen skall anvisa 1 500 000 kr. utöver regeringens förslag för budgetåret 1989/90.

I två motioner, nämligen 1988/89:Ub543 (m) och 1988/89:Ub697 (m) hemställs att riksdagen skall begära att regeringen lägger fram förslag om statligt stöd till försök med forskarutbildning vid vårdhögskolan i Göteborg. Vårdhögskolans utveckling och vårdens kvalitet är enligt motionärernas mening beroende av att karaktärsämnesutvecklingen sker på vårdhögskolan i samverkan med medicinska och samhällsvetenskapliga institutioner samt hälso- och sjukvårdsorganisationen.

Med hänvisning till UHÄ:s arbete med frågorna om forskningsanknytning av vårdutbildningarna inom den kommunala högskolan föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub543 och 1988/89:Ub697. I detta sammanhang vill utskottet betona att berörda fakulteter skall ansvara för verksamheten och dess kvalitet även när en del

av forskningsarbetet förläggs till en vårdhögskola eller till sjukvårdsorganisationen.

Utskottet anser vidare att det inte behövs något sådant uttalande av riksdagen som begärs i motion 1988/89:Ub728, eftersom resultaten av UHÄ:s pågående arbete avses bli redovisade i den kommande forskningspropositionen. Riksdagen bör därför avslå motionens yrkande 15. Av samma skäl anser utskottet att det är för tidigt att överväga resursförstärkningar av den storlek som begärs i motion 1988/89:Ub728. Därför bör riksdagen vid medelsanvisningen avslå även yrkande 16 i motionen.

Utskottet har i övrigt inget att erinra mot regeringens förslag till medelsberäkning under *anslaget* och föreslår att riksdagen anvisar begärda 26 996 000 kr.

Enligt motionerna 1988/89:Ub13 (vpk) yrkande 2, 1988/89:Ub810 (m) yrkande 6 och 1988/89:Ub837 (fp) yrkande 8 skulle forskningsanknytningen av de medellånga vårdutbildningarna underlättas och kvaliteten i utbildningarna förbättras av ett enhetligt *statligt huvudmannaskap för hela högskolan*. Riksdagen bör därför hos regeringen begära att frågan skall utredas på nytt och att regeringen därefter skall förelägga riksdagen ett förslag.

Som utskottet redovisat inledningsvis pågår för närvarande arbete inom UHÄ med frågan om de kommunala vårdyrkesutbildningarnas forskningsanknytning. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta de förslag i dessa frågor som avses läggas fram för riksdagen i forskningspropositionen, innan något uttalande görs om den fortsatta utvecklingen inom området. Någon utredning om förstataligande av dessa utbildningar bör inte begäras, varför riksdagen bör avslå motionerna 1988/89:Ub13 yrkande 2, 1988/89:Ub810 yrkande 6 och 1988/89:Ub837 yrkande 8.

Föredragande statsrådet redovisar att UHÄ föreslagit att *fakultetsbegreppet* skall etableras för *konstnärligt utvecklingsarbete*. Statsrådet anför att fakultetsorganisationen har utvecklats för att passa universitetens arbete inom forskning och forskarutbildning. Det konstnärliga utvecklingsarbetet bör få möjligheter att utveckla egna traditioner. Därför förordas att ett rådgivande organ i stället skall finnas vid varje berörd högskoleenhet för planering, beredning och fördelning av de medel för konstnärligt utvecklingsarbete som fr. o. m. nästa budgetår disponeras direkt av resp. högskoleenhet. Detta rådgivande organ, som bör kunna vara av varierande storlek, bör till en tredjedel bestå av personer verksamma inom högskoleenheten, en tredjedel av personer från andra högskoleenheter med verksamhet inom området och en tredjedel av personer som är konstnärligt yrkesverksamma utanför högskolan.

I motion 1988/89:Ub636 (fp) yrkande 2 hemställs att riksdagen skall besluta att en fakultetsorganisation införs för det konstnärliga området.

Utskottet anser att den i propositionen föreslagna organisationen bör prövas samtidigt som högskoleenheterna själva får disponera medlen till konstnärligt utvecklingsarbete fr. o. m. nästa budgetår. Som alltid när en ny organisation införs och prövas, får det efter en tid övervägas om den

fungerar bra för sitt ändamål eller om den behöver förändras i något avseende. Med det anförda avstyrker utskottet yrkande 2 i motion 1988/89:Ub636. 1988/89:UbU25

Riksdagen bör enligt motion 1988/89:Ub636 (fp) yrkande 1 uttala sig för en *förstärkning av resurserna för forskning och konstnärligt utvecklingsarbete* i anslutning till designlinjerna vid universitetet i Göteborg.

Med hänvisning till att riksdagen tar ställning till resursfördelning och resursförstärkning till forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vart tredje år och till att en ny forskningsproposition framläggs för riksdagen våren 1990 inför planeringsperioden 1990/91 – 1992/93 föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkande 1 i motion 1988/89:Ub636.

3. Humanistiska fakulteterna

I enlighet med riksdagens beslut vid riksmötet 1986/87 (prop. 1986/87: 80, UbU 1986/87: 26, rskr. 1986/87: 282) inrättas tjänster som professor den 1 juli 1989 i idé- och lärdomshistoria vid universitetet i Lund och i litteraturvetenskap vid universitetet i Göteborg.

Den av riksdagen vid riksmötet 1987/88 (prop. 1987/88: 100, UbU 1987/88: 28, rskr. 1987/88: 277) beslutade tjänsten som professor i historia, särskilt idrottshistoria, vid universitetet i Stockholm bör enligt föredragande statsrådet ledigförklaras i sådan tid att den kan tillsättas så snart som möjligt efter den 1 juli 1991. Under tiden bör medel anvisas för kompetensuppbyggnad. För budgetåret 1989/90 beräknas ytterligare 250 000 kr. för forskning inom området idrottshistoria.

Totalt föreslås att anslaget Humanistiska fakulteterna (D16) skall föras upp med 272 602 000 kr.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningen och föreslår att riksdagen anvisar det begärda beloppet.

4. Teologiska fakulteterna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Teologiska fakulteterna (D17) anvisa 22 758 000 kr.

5. Juridiska fakulteterna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Juridiska fakulteterna (D18) anvisa 27 051 000 kr.

6. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.

I enlighet med riksdagens beslut vid riksmötet 1986/87 (prop. 1986/87: 80, UbU 1986/87: 26, rskr. 1986/87: 282) inrättas tjänster som professor den 1 juli 1989 i psykologi, särskilt utvecklingspsykologi, vid universitetet i Umeå, och i nationalekonomi, särskilt utvärderande arbetsmarknadsforskning, vid universitetet i Stockholm. I enlighet med riksdagsbeslut vid

riksmötet 1987/88 inrättas vidare den 1 januari 1989 en tjänst som professor i pedagogik, särskilt idrottspedagogik, vid universitetet i Umeå (prop. 1987/88:100, UbU 1987/88:28 p. 6, rskr. 1987/88:277) samt den 1 juli 1989 en tjänst som professor i pedagogik, särskilt pedagogiska mätningar vid universitetet i Umeå (prop. 1987/88:109, UbU 1987/88:32, rskr. 1987/88:330).

Under anslaget Samhällsvetenskapliga fakulteterna (D19) finns en särskild anslagspost avseende jämställdhetsforskning. Denna post föreslås i propositionen räknas upp med 79 000 kr. till 2 064 000 kr. Sammanlagt föreslås hela anslaget föras upp med 326 853 000 kr.

I två motioner, nämligen 1988/89:Ub712 (fp) yrkande 15 och 1988/89:Ub728 (c) yrkande 3 begärs att riksdagen skall anvisa ytterligare 1 milj. kr. till jämställdhetsforskningen. Ett förslag om särskilda medel till jämställdhetsforskning begärs i motion 1988/89:Ub836 (c) yrkande 5 delvis. Enligt motion 1988/89:Ub808 (s) yrkande 4 bör riksdagen uttala att forskning utifrån ett jämställdhetsperspektiv om undervisningssituationen i klassrummen bör prioriteras.

I samband med behandlingen av forskningspropositionen år 1987 räknades medlen till jämställdhetsforskning upp med 500 000 kr. Tidigare har fem tjänster inrättats av humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet för jämställdhetsforskning. Jämställdhetsforskning stöds även med medel anvisade under fakultetsanslag och med medel anvisade under arbetsmarknadsdepartementets huvudtitel. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag avseende anslagsposten Jämställdhetsforskning och avstyrker motionerna 1988/89:Ub712 yrkande 15, 1988/89:Ub728 yrkande 3 och 1988/89:Ub836 yrkande 5 delvis.

Utskottet anser inte att riksdagen bör uttala sig om inriktningen av jämställdhetsforskningen. Därför bör riksdagen avslå motion 1988/89:Ub808 yrkande 4.

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 5 delvis och yrkande 45 hemställs att riksdagen skall anvisa 10 milj. kr. utöver regeringens förslag under förevarande anslag. Motionärerna anser att anslaget till forskning och centralt utvecklingsarbete inom skolväsendet bör kunna minskas med samma belopp.

Utskottet har i betänkandet 1988/89:UbU12 behandlat anslaget Forskning och centralt utvecklingsarbete inom skolväsendet och därvid avstyrkt motionsyrkandena om en minskning av detta anslag med 10 milj. kr. I enlighet härmed föreslår utskottet nu att riksdagen vid medelsanvisningen under förevarande anslag avslår motion 1988/89:Ub834 yrkandena 5 delvis och 45.

Utskottet har i övrigt inget att erinra mot medelsberäkningarna under anslaget Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.

7. Medicinska fakulteterna

I enlighet med riksdagens beslut vid riksmötet 1986/87 (prop. 1986/87:80, UbU 1986/87:26, rskr. 1986/87:282) inrättas tjänster som professor den 1

juli 1989 i klinisk farmakologi, särskilt biverkningsforskning, vid universitetet i Uppsala och i medicinsk rehabilitering, särskilt fysikalisk medicin, vid universitetet i Linköping. Vidare inrättas den 1 juli 1989 två tjänster som professor i idrottsmedicin, den ena vid universitetet i Linköping och den andra vid universitetet i Umeå (prop. 1987/88: 100, UbU 1987/88: 28, rskr. 1987/88: 277).

Regeringen föreslår att, sedan innehavaren av en personlig tjänst som professor i immunbiologi lämnat denna, de disponibla medlen används för inrättande av en tjänst som professor i transplantationsimmunologi vid Karolinska institutet den 1 juli 1989. Vidare föreslås att en tjänst som professor i molekylär biofysik inrättas vid Karolinska institutet när innehavaren av en personlig tjänst som professor i medicinsk fysik och statistik går i pension. De båda nya tjänsterna förutsätts finansieras inom ramen för befintliga resurser.

Utskottet tillstyrker att de båda tjänsterna som professor får inrättas av regeringen.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget Medicinska fakulteterna (D20) anvisar 661 497 000 kr.

Utskottet har i sitt betänkande 1988/89:UbU21 föreslagit riksdagen att öka den totala planeringsramen för läkarlinjen med 20 platser vilka förläggs till universitetet i Umeå. Antagning till de nya platserna skall ske inför vårterminen 1990. I betänkandet 1988/89:UbU21 har utskottet beräknat ökade medel under anslaget Utbildning för vårdyrken. Utskottet föreslår nu att riksdagen under förevarande anslag beräknar 1 049 000 kr. utöver regeringens förslag, att tillföras anslagsposten avseende universitetet i Umeå på grund av den ökade dimensioneringen av läkarutbildningen där. Totalt bör således anslaget föras upp med 662 546 000 kr.

8. Odontologiska fakulteterna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Odontologiska fakulteterna (D21) anvisa 71 081 000 kr.

9. Farmaceutiska fakulteten

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Farmaceutiska fakulteten (D22) anvisa 24 872 000 kr.

10. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna

Marin naturvetenskaplig forskning

Vid riksmötet 1986/87 (prop. 1986/87:80 bil. 6 s. 99–100, UbU 1986/87:26 s. 82–83, rskr. 1986/87:282) beslöt riksdagen att universitetet i Stockholm, Göteborg och Umeå skulle få ett samlat ansvar för den marina naturvetenskapliga forskningen. Därvid bestämdes också vilka kustavsnitt resp. universitet har att ansvara för, nämligen universitetet i Stockholm kuststräckan avseende Östersjökusten mellan Ålands hav och

Bornholm, universitetet i Göteborg kuststräckan Bornholm – Skagerrack och universitetet i Umeå Bottenhavet och Bottenviken. Enligt föredragande statsrådet skulle det ankomma på de tre berörda universiteterna att inom sitt bevakningsområde organisera verksamheten på ett rationellt sätt. I detta skulle ingå att där så är lämpligt samla verksamheten till en arbetsenhet, ett s. k. baslaboratorium, och att verka för en ansvarsfördelning avseende all marin naturvetenskaplig forskning inom området. Laboratorier fanns redan vid universitetet i Stockholm, nämligen Askölaboratoriet, och vid universitetet i Umeå, nämligen Norrbylaboratoriet. Universitetet i Göteborg och Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) borde gemensamt diskutera hur samarbetet dem emellan kunde utvecklas i syfte att utnyttja Kristinebergs marinbiologiska station, ägd av KVA, som baslaboratorium i former som tillförsäkrar universitetet ett rimligt inflytande över verksamheten. UHÄ fick i uppdrag att i samråd med berörda universitet lämna förslag om praktiskt genomförande av ett system med baslaboratorier. UHÄ:s utredning har sedermera redovisats i UHÄ-rapport 1988: 11, Organisation av marina institut för naturvetenskaplig forskning.

I ett stort antal motioner till årets riksdag framförs önskemål om *ytterligare baslaboratorier m.m.* för den marina naturvetenskapliga forskningen.

Utskottet vill stryka under vad riksdagen vid flera tillfällen anfört då det gäller en organisation för den marina naturvetenskapliga forskningen, nämligen att denna är mycket resursskrävande och att de tillgängliga resurserna måste koncentreras för att de skall kunna utnyttjas så effektivt och slagkraftigt som möjligt. Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att nu inta en annan ståndpunkt. Utskottet vill också erinra om att det ankommer på de tre universitet som fått huvudansvaret för uppbyggnaden av den nya organisationen för den marina naturvetenskapliga forskningen att inom sitt bevakningsområde organisera verksamheten på ett rationellt sätt. Som redovisats ingår i detta bl. a. att verka för en ansvarsfördelning avseende all marin naturvetenskaplig forskning inom området. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub539, 1988/89:Ub556 yrkande 2, 1988/89:Ub564, 1988/89:Ub598, 1988/89:Ub628, 1988/89:Ub692, 1988/89:Ub693, 1988/89:Ub694, 1988/89:Ub772 och 1988/89:Ub775 yrkande 2.

I årets budgetproposition (bil. 10 s. 278 – 280) redovisas UHÄ:s förslag till organisation av den marina naturvetenskapliga forskningen. Föredragande statsrådet anser att de tidigare beslutade tre baslaboratorierna bör benämnas *centra för marin forskning*. UHÄ:s förslag till uppbyggnad och förstärkning av den marina naturvetenskapliga forskningen vid dessa centra medför en sammanlagd kostnad på över 100 milj. kr. Mot denna bakgrund bör förslaget enligt statsrådets mening bedömas i ett övergripande sammanhang i 1990 års proposition om forskning. UHÄ skall få i uppdrag att väga in förslagen i sitt samlade förslag till forskningsprogram för denna proposition. Därvid skall bl. a. beaktas vad riksdagen tidigare anfört om det angelägna i att de fasta resurserna vid såväl Kristinebergs marinbiologiska station som Askölaboratoriet förstärks (bet. 1988/89:JoU6, rskr. 1988/89: 58). I bedömningarna bör enligt statsrådet också vägas in de

Vid riksmötet 1987/88 anvisade riksdagen i samband med behandlingen av proposition 1987/88:85 om miljöpolitiken inför 90-talet medel för åtgärder mot havsföroreningar (JoU 1987/88:23, rskr. 1987/88:373). Därvid avsattes 1,5 milj. kr. för tjänster vid de tre centra för marin forskning. Enligt regleringsbrev den 14 juni 1988 skall dessa medel, som avser budgetåret 1988/89, disponeras av naturvetenskapliga forskningsrådet (NFR). Forskartjänsterna skall inrättas i samråd med naturvårdsverket och UHÄ.

Innevarande riksmöte har riksdagen vid behandlingen av anslaget Åtgärder mot havsföroreningar för budgetåret 1989/90 förstärkt medlen till centra för marin forskning med ytterligare 1,5 milj. kr. (prop. 1988/89:100, bet. 1988/89:JoU13, rskr. 1988/89:157). Sammanlagt disponerar NFR således 3 milj. kr. för forskartjänster vid dessa centra budgetåret 1989/90.

Utskottet har inhämtat att NFR nyligen lämnat förslag till regeringen om hur medlen (avseende både 1988/89 och 1989/90) till tjänster vid de tre centra skall disponeras. Tre tjänster som professor i marin mikrobiologi, brackvattensekologi resp. fysisk oceanografi med särskild inriktning på Östersjön föreslås inrättas. Vidare föreslås att två forskartjänster i marin planktonekologi resp. marin ekotoxikologi samt tre forskarassistenttjänster inrättas.

Under innevarande riksmöte har riksdagen i samband med behandlingen av propositionen om algblooming och säldöd (prop. 1988/89:10, bet. 1988/89:JoU6, rskr. 1988/89:58) på tilläggsbudget för budgetåret 1988/89 under anslaget Miljövarldsforskning anvisat 5,5 milj. kr. till utrustning vid de tre centra för marin forskning. I regleringsbrev den 22 december 1988 har regeringen föreskrivit att medlen skall disponeras av universiteten i Stockholm, Göteborg och Umeå för bestridande av kostnader för utrustning, inredning m. m. för marin forskning vid fältstationerna Askö, Kristineberg och Norrbyn. Medlen har fördelats med 2 milj. kr. till universitetet i Stockholm, 3 milj. kr. till universitetet i Göteborg och 0,5 milj. kr. till universitetet i Umeå. Medlen för Kristineberg skall disponeras av universitetet i Göteborg i samråd med Kungl. Vetenskapsakademien.

I ett antal motioner yrkas att riksdagen skall anvisa ytterligare medel till den marina naturvetenskapliga forskningen utöver de medel som hittills beräknats under sektorsforskningsanslagen under jordbruksdepartementets huvudtitel. Motionärerna anser att medel bör anvisas direkt under fakultets- och investeringsanslag avseende högskolan. För budgetåret 1989/90 bör enligt motion 1988/89:Ub589 (vpk) yrkandena 9 och 11 delvis sammanlagt 26,5 milj. kr. anvisas till tjänster, investeringar m. m. i enlighet med UHÄ:s förslag. Enligt motion 1988/89:Ub623 (fp) bör 14 milj. kr. anvisas för samma ändamål detta budgetår. Till fasta resurser vid forskningsstationerna Kristineberg och Askö bör enligt motionerna 1988/89:Ub620 (m) och 1988/89:Ub715 (m) 20 milj. kr. anvisas. Enligt motion 1988/89:Ub624 (c) yrkande 2 bör 18 milj. kr. anvisas till sådana investeringar och enligt yrkande 25 i motion 1988/89:Ub824 (mp) 15

milj. kr. I tre motioner föreslås att medel anvisas till en särskilt angiven högskoleenhet, nämligen 1 milj. kr. till universitetet i Umeå enligt yrkande 1 i motion 1988/89:Ub524 (c), 2 milj. kr. till universitetet i Lund enligt yrkande 1 i motion 1988/89:Ub632 (m) och 1,5 milj. kr. till högskolan i Kalmar enligt motion 1988/89:Ub619 (fp).

I några motioner begärs inte medel för det kommande budgetåret men väl uttalanden av riksdagen om den fortsatta uppbyggnaden av de tre centra för marin forskning. Enligt motion 1988/89:Ub560 (m) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att den långsiktiga planeringen för havsforskningen bör innebära att medel i fortsättningen anvisas via fakultets- och forskningsrådsanslag. Motionärerna påtalar den kortsiktighet som hittills präglat medelstilldelningen och de negativa konsekvenser detta inneburit för forskningen. Enligt motionerna 1988/89:Ub622 (fp) och 1988/89:Ub624 (c) yrkande 1 bör riksdagen uttala att den marina forskningen skall prioriteras. I motion 1988/89:Ub524 (c) yrkande 2 begärs att regeringen skall förelägga riksdagen ett förslag som bygger på UHÄ-rapporten. Forskningen vid Kristinebergs marinbiologiska forskningsstation bör enligt motion 1988/89:Ub777 (fp) ges bättre resurser till bl. a. lokaler och utrustning. I motion 1988/89:Ub576 (s) begärs att sydligaste Sveriges mycket stora behov av marin forskning och undersökningsverksamhet skall beaktas när regeringen lägger fram ett forskningsprogram för riksdagen. I motion 1988/89:Ub775 (c) yrkande 1, slutligen, begärs ett uttalande om att den marinekologiska institutionen vid universitetet i Lund skall bevaras.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande.

Riksdagen har tidigare gjort uttalanden bl. a. i miljöpolitiska sammanhang om betydelsen av forskning om den marina miljön. Under senare tid har skadorna på den marina miljön ökat. Mot denna bakgrund anser utskottet att den planerade förstärkningen av resurserna för de tre marina forskningscentra bör påbörjas redan under budgetåret 1989/90, även om den samlade bedömningen från riksdagens sida av uppbyggnaden av den marina naturvetenskapliga forskningen i landet bör anstå till dess att regeringen lagt fram forskningspropositionen år 1990.

Utskottet föreslår därför att riksdagen under anslaget Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ytterligare 5 milj. kr. avsedda för *tjänster* som kan möjliggöra kompetensuppbyggnad m. m. samt för *drift m. m.* vid de tre centra för marin forskning, varvid 2 milj. kr. avser universitetet i Stockholm, 2 milj. kr. universitetet i Göteborg och 1 milj. kr. universitetet i Umeå. Det ankommer, som utskottet redovisat ovan, på de tre berörda universiteterna att inom sitt bevakningsområde organisera verksamheten på ett sådant sätt att kompetens och resurser utnyttjas rationellt. De behov som framförts från universitetet i Lund för marinekologisk forskning får alltså prövas inom den ram som tilldelas universitetet i Göteborg. Riksdagen bör således med anledning av motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 1, 1988/89:Ub589 yrkandena 9 och 11, båda delvis, och 1988/89:Ub623 delvis samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub576, 1988/89:Ub619, 1988/89:Ub632 och 1988/89:Ub775

yrkande 1 under anslaget Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna anvisa sammanlagt 5 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motionerna som behandlar frågan om upprustning av de marinbiologiska forskningsstationerna Kristineberg och Askö har varierande summor angivits av motionärerna för investeringar i såväl *byggnader* som *utrustning*. I den tidigare nämnda UHÄ-rapporten har investeringsbehovet för den första etappen grovt uppskattats till 5–7 milj. kr. för vardera forskningsstationen, dvs. totalt 10–14 milj. kr. Kostnaderna för fortsatta utbyggnader vid de tre forskningsstationerna i Kristineberg, Askö och Norrbyn anses i rapporten svåra att uppskatta men torde sammanlagt vara i storleksordningen 70–80 milj. kr.

Enligt vad utskottet inhämtat har byggnadsstyrelsen i samråd med KVA och universitetet i Göteborg just slutfört en programutredning rörande utbyggnadsbehoven vid Kristinebergs forskningsstation omfattande dels laboratorieutrymmen, dels kontors- och förrådsutrymmen till en kalkylerad kostnad av ca 27 milj. kr. Enligt det avtal som nyligen upprättats mellan universitetet och KVA skall akademien ställa mark till förfogande för en statlig utbyggnad. Då detta byggnadsobjekt ännu bara befinner sig på programstadiet torde inte några investeringsmedel komma att erfordras under budgetåret 1989/90. Huruvida de i UHÄ-rapporten angivna byggnadsåtgärderna vid Askö forskningsstation hinner genomföras under budgetåret 1989/90 kan utskottet inte bedöma, men om så är fallet räknar utskottet med att dessa åtgärder kommer att kunna utföras inom ramen för de bemyndiganden som regeringen sedan budgetåret 1988/89 redan har för byggnadsobjekt och de medel som riksdagen kommer att anvisa för investeringar.

Utskottet utgår från att regeringen och berörda myndigheter – mot bakgrund av de allvarliga problemen inom den marina miljön under senare år – noga prövar vilka åtgärder, eventuellt etapplösningar, som omedelbart bör vidtas beträffande byggnader och utrustning vid de marinbiologiska forskningsstationerna för att den verksamhet till vilken medel för tjänster m. m. i detta och andra sammanhang anvisats av riksdag och regering skall kunna fungera på ett rimligt sätt i avvaktan på större utbyggnader.

Kommande förslag om ytterligare förstärkningar av de tre centra för marin forskning i 1990 års forskningsproposition bör också innefatta beskrivningar av och överväganden om lokal- och utrustningsinvesteringarna för samtliga forskningsstationer, inkl. forskningsfartyg. Erforderliga resurser bör avsättas även för dessa ändamål under treårsperioden så att projekteringsuppdrag kan lämnas snarast möjligt.

Verksamheten vid centra för marin forskning skall avse såväl forskning och utbildning som provtagning och olika miljökontrollerande åtgärder. Enligt utskottets mening bör därför frågan om förstärkningar av centra, i form av investeringar eller ökade driftmedel, behandlas inte bara i samband med resurser för forskning inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde utan också prioriteras inom ramen för miljöpolitiken.

Vad utskottet anfört om uppbyggnaden av de tre centra för marin forskning, bl. a. beträffande lokaler och utrustning för de marinbiologiska

forskningsstationerna, med anledning av motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 2, 1988/89:Ub560, 1988/89:Ub589 yrkandena 9 och 11, båda delvis, 1988/89:Ub620, 1988/89:Ub622, 1988/89:Ub623 delvis, 1988/89:Ub624, 1988/89:Ub715, 1988/89:Ub777 och 1988/89:Ub824 yrkande 25, bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Botaniska trädgården i Göteborg

I motion 1988/89:Ub547 (fp) begärs att riksdagen under förevarande anslag skall anvisa ytterligare 500 000 kr. avseende Botaniska trädgården i Göteborg. Motionären erinrar om att denna trädgård, till skillnad från övriga botaniska trädgårdar vid universiteten, ägs av kommunen. Staten bör enligt motionen bidra med ett högre belopp till driften av trädgården.

Utskottet erinrar om att frågan om de botaniska trädgårdarnas verksamhet och finansiering nyligen setts över av en särskilt tillkallad utredare. Resultatet av detta arbete har nyligen redovisats (SOU 1988:68). Betänkandet remissbehandlas för närvarande. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub547.

Informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå

Vid riksmötet 1987/88 anvisade riksdagen särskilda medel, 2,4 milj. kr., till informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå (UbU 1987/88:9 s. 6–7, rskr. 1987/88:211). Medlen skulle disponeras t.o.m. budgetåret 1988/89. Med hänvisning till riksdagens tidigare uttalande (UbU 1986/87:26, rskr. 1986/87:282) om den informationsteknologiska forskningen utgick utskottet från att medel av motsvarande storleksordning fr.o.m. budgetåret 1989/90 skulle komma att anvisas till den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå under ordinarie anslag i budgetpropositionen.

I årets budgetproposition anför föredragande statsrådet att medelsanvisningen om 2,4 milj. kr. vid föregående riksmöte avsåg både det budgetår då anvisningen skedde och innevarande budgetår. Mot denna bakgrund beräknas för budgetåret 1989/90 1,2 milj. kr. för den informationsteknologiska forskningen i Umeå.

I motionerna 1988/89:Ub589 (vpk) yrkande 10 och yrkande 11 delvis samt 1988/89:Ub834 (m) yrkande 47 anförs att riksdagens uttalande avsåg en medelsanvisning om 2,4 milj. kr. per år. Därför begärs i motionerna att riksdagen under förevarande anslag skall anvisa ytterligare 1,2 milj. kr., dvs. totalt 2,4 milj. kr., till den informationsteknologiska forskningen i Umeå.

Utskottet anser att den summa som skall beräknas för den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå bör vara 2,4 milj. kr. budgetåret 1989/90. Riksdagen bör därför med bifall till motionerna 1988/89:Ub589 yrkande 10 och yrkande 11 delvis samt 1988/89:Ub834 yrkande 46 vid medelsanvisningen beräkna 1,2 milj. kr. utöver regeringens förslag till den informationsteknologiska forskningen i Umeå.

I motion 1988/89:Ub768 (c) yrkas att riksdagen vid medelsberäkningen under förevarande anslag skall anvisa ytterligare 1 milj. kr. att användas till driftkostnader vid Gustaf Werners institut. Enligt motionärerna kan befintlig utrustning inte användas av brist på medel till driften.

Utskottet avstyrkte motsvarande motionsyrkande vid föregående riksmöte med erinran om att det dels ankommer på berörda högskoleenheter att inom sina ekonomiska ramar fördela medel till drift m. m. vid de olika institutionerna, dels ingår i förutsättningarna för mottagande av donationsmedel till t. ex. utrustning att detta inte skall kräva ökade statliga bidrag till driften (UbU 1987/88:28 s. 36–37). Med samma motivering föreslår utskottet att riksdagen nu avslår motion 1988/89:Ub768.

Anslaget

Regeringen har föreslagit att anslaget Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna (D23) skall föras upp med 624917000 kr.

Utskottet har i det föregående föreslagit riksdagen att räkna upp anslaget med 5 milj. kr. avseende den marina naturvetenskapliga forskningen. Utskottet har också föreslagit riksdagen att räkna upp medlen till den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå med ytterligare 1,2 milj. kr. Vidare har utskottet avstyrkt motionsyrkanden om ytterligare uppräknings av anslaget för den botaniska trädgården i Göteborg resp. Gustafs Werners institut vid universitetet i Uppsala. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen under anslaget anvisar 631 117 000 kr.

11. Tekniska fakulteterna

I enlighet med riksdagens beslut vid riksmötet 1986/87 (prop. 1986/87:80, UbU 1986/87:26, rskr. 1986/87:282) inrättas en tjänst som professor den 1 juli 1989 i datalogi vid högskolan i Luleå.

Vid samma tillfälle hade riksdagen inget att erinra mot att en tjänst professor inrättas den 1 juli 1989 i digital- och datorteknik vid universitetet i Lund. I årets budgetproposition förordas nu att denna tjänst inrättas och att samtidigt en tjänst som professor i elautomatik dras in när nuvarande innehavare lämnar tjänsten. Utskottet tillstyrker att den föreslagna tjänsten i digital- och datorteknik inrättas.

Vidare föreslår regeringen att en tjänst som professor inrättas den 1 juli 1989 vid universitetet i Linköping i fordons elektronik. Tjänsten avses finansieras med gävomedel från SAAB-Scania och benämns Sten Gustafssons professur i fordons elektronik. Utskottet tillstyrker även att denna tjänst inrättas.

Regeringen föreslår att anslaget Tekniska fakulteterna (D24) förs upp med 657 161 000 kr.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsberäkningen.

12. Temaorienterad forskning

1988/89:UbU25

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Temaorienterad forskning (D25) anvisa 26 767 000 kr.

13. Kungl. biblioteket

Anslaget Kungl. biblioteket (D26) föreslås av regeringen föras upp med 61 351 000 kr. Detta inkluderar även medel till stiftelsen Svenska barnboksinstitutet som tidigare erhållit bidrag under anslaget Bidrag till folkbiblioteken.

I motion 1988/89:Ub726 (fp) hemställs att riksdagen skall anvisa 100 000 kr. utöver regeringens förslag. Motionärerna påpekar att det inom Kungl. biblioteket finns donerade privatarkiv som skulle kunna vara av stor betydelse för forskningen. De har dock ännu inte kunnat ordnas och förtecknas och är därför svåra att använda. Till dessa arkiv hör bl. a. Dag Hammarskjölds, Östens Undéns och Bertil Ohlins arkiv.

Utskottet har erfarit att Kungl. biblioteket har för avsikt att inom kort ordna bl. a. de nämnda arkiven. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag att under anslaget Kungl. biblioteket anvisa 61 351 000 kr. och avstyrker därmed motion 1988/89:Ub726.

14. Samordning m. m. inom biblioteksområdet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget Samordning m. m. inom biblioteksområdet (D27) anvisa 12 143 000 kr.

15. Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål

Anslaget Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål (D28) avser bl. a. medel till verksamhet med kontaktforskare, högskolans kontaktorganisation och internationalisering. Under anslaget har t. o. m. innevarande budgetår även beräknats medel för statens övertagande av biblioteket vid Leufsta bruk. Slutligen står vissa medel under anslaget till regeringens disposition.

I tre motioner hemställs om medel, utöver vad som anvisas under sektors- och forskningsanslag, till biblioteksändamål. Enligt motion 1988/89:Ub712 (fp) yrkande 11 bör riksdagen anvisa 5 milj. kr. som en förstärkning av de vetenskapliga biblioteken och för ökade resurser till inköp av internationella publikationer. I motion 1988/89:Ub680 (m) begärs ett uttalande av riksdagen om att de vetenskapliga bibliotekens inköp av litteratur inte får minska till följd av ökade kostnader för investeringar och drift av datasystem inom biblioteken. I motion 1988/89:Ub641 (fp), slutligen, krävs ekonomiska garantier för den fortsatta verksamheten vid pressarkivet inom universitetsbiblioteket i Uppsala.

Utskottet erinrar om att medel till högskolebiblioteken ingår i de ordinarie högskoleanslagen till grundläggande utbildning och forskning. I samband med 1987 års forskningsproposition förstärktes biblioteksmedlen

med 3 666 000 kr. (prop. 1986/87: 80 bil. 6 s. 38, UbU 1986/87: 26 s. 96, rskr. 1986/87: 282). Därvid anförde föredragande statsrådet att de lokala högskoleorganen för de därpå följande budgetåren under planeringsperioden borde kunna göra ytterligare förstärkningar av biblioteksmedlen vid fördelningen av sina basresursförstärkningar. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1988/89:Ub641, 1988/89:Ub680 och 1988/89:Ub712 yrkande 11 och tillstyrker den av regeringen föreslagna medelsberäkningen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *tjänster som professor m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub501, 1988/89:Ub510, 1988/89:Ub541, 1988/89:Ub556 yrkande 1 delvis, 1988/89:Ub571 yrkande 2, 1988/89:Ub586, 1988/89:Ub588, 1988/89:Ub600, 1988/89:Ub625, 1988/89:Ub642, 1988/89:Ub665, 1988/89:Ub678, 1988/89:Ub729, 1988/89:Ub747, 1988/89:Ub748, 1988/89:Ub752, 1988/89:Ub765, 1988/89:Ub767, 1988/89:Ub774, 1988/89:Ub776, 1988/89:Ub822 yrkandena 5 och 6, 1988/89:Ub835 yrkandena 4 och 5 samt 1988/89:Ub837 yrkande 9,
2. beträffande *sektorsforskning*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub728 yrkande 30,
3. beträffande *miljöforskningsråd*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub728 yrkande 31,
4. beträffande *omvandling av utbildningsbidrag till doktorandtjänster m. m.*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Ub610 yrkande 8 och 1988/89:Ub728 yrkande 32 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub673 yrkande 15, 1988/89:Ub712 yrkande 14 och 1988/89:Ub728 yrkande 33 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
5. beträffande *antalet fasta forskartjänster vid universitet och högskolor*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub721,
6. beträffande *hinder för kvinnliga forskare*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub836 yrkande 5 delvis,
7. beträffande *doktorexamen som behörighetsvillkor för vissa tjänster*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub728 yrkande 34 och 1988/89:Ub806 yrkande 30,
8. beträffande *uppdraget som prefekt*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub806 yrkande 26,
9. beträffande *befordringstitlar*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub750,
10. beträffande *forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:Ub610 yrkande 4, 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub634, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub716, 1988/89:Ub728 yrkande 35, 1988/89:Ub737, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub801 yrkande 11, 1988/89:Ub806 yrkandena 21 och 22, 1988/89:Ub811 yrkande 3, 1988/89:Ub813 yrkande 8, 1988/89:Ub821 yrkande 2 och 1988/89:Ub827 yrkande 4,

11. *beträffande särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub610 yrkande 5 och 1988/89:Ub728 yrkande 36 delvis,

12. *beträffande forskarutbildning inom vårdområdet i Göteborg*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub543 och 1988/89:Ub697,

13. *beträffande den kommunala högskolans forskningsanknytning*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub728 yrkande 15,

14. *beträffande anslagsbeloppet under Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motion 1988/89:Ub728 yrkande 16 till *Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 26 996 000 kr.,

15. *beträffande förstatligande av den kommunala högskolan*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub13 yrkande 2, 1988/89:Ub810 yrkande 6 och 1988/89:Ub837 yrkande 8,

16. *beträffande organisation för det konstnärliga utvecklingsarbetet*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub636 yrkande 2,

17. *beträffande förstärkning av visst konstnärligt utvecklingsarbete vid universitetet i Göteborg*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub636 yrkande 1,

18. *beträffande anslagsbeloppet under Humanistiska fakulteterna* att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Humanistiska fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 272 602 000 kr.,

19. *beträffande anslagsbeloppet under Teologiska fakulteterna* att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Teologiska fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 22 758 000 kr.,

20. *beträffande anslagsbeloppet under Juridiska fakulteterna*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Juridiska*

fakulteterna för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 27 051 000 kr.,

21. beträffande *anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub712 yrkande 15, 1988/89:Ub728 yrkande 3, 1988/89:Ub834 yrkandena 11 delvis och 45 samt 1988/89:Ub836 yrkande 5 delvis till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 326 853 000 kr.,

22. beträffande *inriktningen av jämställdhetsforskningen*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub808 yrkande 4,

23. beträffande *tjänster som professor inom medicinska fakulteterna*

att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som förordats i proposition 1988/89: 100,

24. beträffande *anslagsbeloppet under anslaget Medicinska fakulteterna*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89: 100 till *Medicinska fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 662 546 000 kr.,

25. beträffande *anslagsbeloppet under Odontologiska fakulteterna*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 till *Odontologiska fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 71 081 000 kr.,

26. beträffande *anslagsbeloppet under Farmaceutiska fakulteten*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 till *Farmaceutiska fakulteten* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 24 872 000 kr.,

27. beträffande *ytterligare s. k. baslaboratorier m. m. för den marina naturvetenskapliga forskningen*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub539, 1988/89:Ub556 yrkande 2, 1988/89:Ub564, 1988/89:Ub598, 1988/89:Ub628, 1988/89:Ub692, 1988/89:Ub693, 1988/89:Ub694, 1988/89:Ub772 och 1988/89:Ub775 yrkande 2,

28. beträffande *tjänster m. m. vid de tre centra för marin forskning budgetåret 1989/90*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 1, 1988/89:Ub589 yrkandena 9 och 11 och 1988/89:Ub623, samtliga delvis, samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub576, 1988/89:Ub619, 1988/89:Ub632 och 1988/89:Ub775 yrkande 1, samtliga delvis, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

29. beträffande *den fortsatta uppbyggnaden i fråga om tjänster, lokaler m. m. vid de tre centra för marin forskning*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 2, 1988/89:Ub560, 1988/89:Ub589 yrkandena 9 och 11, båda

delvis, 1988/89:Ub620, 1988/89:Ub622, 1988/89:Ub623 delvis, 1988/89:Ub624, 1988/89:Ub715, 1988/89:Ub777 och 1988/89:Ub824 yrkande 25 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

30. beträffande *botaniska trädgården i Göteborg* att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub547 delvis,

31. beträffande *den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub589 yrkandena 10 och 11 och 1988/89:Ub834 yrkande 46, samtliga yrkanden delvis, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

32. beträffande *Gustaf Werners institut*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub768 delvis,

33. beträffande *anslagsbeloppet under Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub589 yrkande 10 och 1988/89:Ub834 yrkande 46, båda delvis, med anledning av proposition 1988/89: 100 samt motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 1, 1988/89:Ub589 yrkande 11 och 1988/89:Ub623, samtliga delvis, samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub547, 1988/89:Ub576, 1988/89:Ub619, 1988/89:Ub632, 1988/89:Ub768 och 1988/89:Ub775 yrkande 1, samtliga delvis, till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 631 117 000 kr.,

34. beträffande *tjänster som professor inom tekniska fakulteterna* att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som förordats i proposition 1988/89: 100,

35. beträffande *anslagsbeloppet under Tekniska fakulteterna*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 till *Tekniska fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 657 161 000 kr.,

36. beträffande *anslagsbeloppet under Temaorienterad forskning*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 till *Temaorienterad forskning* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 26 767 000 kr.,

37. beträffande *anslagsbeloppet under Kungl. biblioteket*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 och med avslag på motion 1988/89:Ub726 till *Kungl. biblioteket* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 61 351 000 kr.,

38. beträffande *anslagsbeloppet under Samordning m. m. inom biblioteksområdet*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 till *Samordning m. m. inom biblioteksområdet* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 12 143 000 kr.,

39. beträffande *anslagsbeloppet under Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89: 100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub641, 1988/89:Ub680 och

Stockholm den 6 april 1989

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Larz Johansson (c), Helge Hagberg (s), Ann-Cathrine Haglund (m), Bengt Silfverstrand (s), Lars Leijonborg (fp), Lars Svensson (s), Ingvar Johnsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Berit Löfstedt (s), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Eva Goës (mp), Ewa Hedkvist Petersen (s), Ulf Melin (m), Marianne Jönsson (c) och Ylva Johansson (vpk).

Reservationer

1. Tjänster som professor m. m. (mom. 1)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp) och Ulf Melin (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet konstaterar" och på s. 16 slutar med "yrkande 9" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att forskning om demenssjukdomar och demensliknande tillstånd är mycket angelägen mot bakgrund av det ökande antalet människor i hög ålder och de problem och tragedier som drabbar de sjuka och deras familjer. Utskottet är därför berett att göra avsteg från principen om att inte prioritera ett särskilt forskningsområde under pågående treårsperiod, även om behoven av forskning inom ett område inte kan vägas mot de samlade behov av forskning som presenteras i samband med en forskningsproposition. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub625 som sin mening ger regeringen till känna att en tjänst som professor bör inrättas vid universitetet i Lund i neuropsykologi med inriktning på tidig diagnostik av ålderssjukdomar och utveckling av neurofysiologiska metoder. Vidare bör riksdagen uttala sig om att behovet av forskning om demenssjukdomar och demensliknande tillstånd är stort och kräver ökade resurser. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *tjänster som professor m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub625 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub501, 1988/89:Ub510, 1988/89:Ub541, 1988/89:Ub556 yrkande 1 delvis, 1988/89:Ub571 yrkande 2,

1988/89:Ub586, 1988/89:Ub588, 1988/89:Ub600, 1988/89:Ub642, 1988/89:Ub665, 1988/89:Ub678, 1988/89:Ub729, 1988/89:Ub747, 1988/89:Ub748, 1988/89:Ub752, 1988/89:Ub765, 1988/89:Ub767, 1988/89:Ub774, 1988/89:Ub776, 1988/89:Ub822 yrkandena 5 och 6, 1988/89:Ub835 yrkandena 4 och 5 samt 1988/89:Ub837 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en tjänst som professor vid universitetet i Lund i neuropsykologi med inriktning på tidig diagnostik av ålderssjukdomar och utveckling av neurofysiologiska metoder samt om behovet av forskning om demenssjukdomar och demensliknande tillstånd,

2. Doktorsexamen som behörighetsvillkor för vissa tjänster (mom. 7)

Larz Johansson (c), Ann-Cathrine Haglund (m), Birger Hagård (m), Ulf Melin (m) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet har" och på s. 19 slutar med "aktuella motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening har uppställande av doktorsexamen som behörighetsvillkor för vissa tjänster betydelse för rekryteringen av unga forskare. Forskarutbildningen styrs av möjligheterna till sysselsättning efter fullgjord utbildning.

Regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att göra en inventering av för vilka tjänster doktorsexamen bör vara ett behörighetsvillkor. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Ub728 yrkande 34 och 1988/89:Ub806 yrkande 30 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. *beträffande doktorsexamen som behörighetsvillkor för vissa tjänster*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub728 yrkande 34 och 1988/89:Ub806 yrkande 30 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Uppdraget som prefekt (mom. 8)

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "På utskottets" och slutar med "motion 1988/89:Ub806" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning är ett av de viktigaste uppdragen inom högskolan att leda en institution. Prefekt för en institution med forskarutbildning och forskning bör därför i normalfallet vara ämnesföreträdaren, oftast professorn i ämnet. Prefekten bör vara garanterad sammanhängande tid för egen forskning. Dessutom är det viktigt att prefekten får god

ersättning för sitt arbete med uppdraget. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub806 yrkande 26 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *uppdraget som prefekt*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub806 yrkande 26 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Befordringstitlar (mom. 9)

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet har under" och slutar med "motion 1988/89:Ub750" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt att stimulera och uppmuntra pedagogiskt skickliga och erfarna lärare. Detta gäller särskilt högskolelektorerna. Inte minst i ett internationellt perspektiv är det angeläget att titelbefordrade från undervisnings- och forskningssynpunkt mest kvalificerade högskolelektorerna, vilket kan underlätta deras möjligheter att tillfälligt tjänstgöra vid utländska universitet. Riksdagen bör med bifall till motion 1988/89:Ub750 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. beträffande *befordringstitlar*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub750 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (mom. 10)

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har, som" och på s. 22 slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är angeläget att betona sambandet mellan forskning och utbildning. Detta har också framhållits av flera utredningar under senare tid. Genom den kraftiga ökningen av antalet studerande under framför allt 1960-talet fick emellertid de kvantitativa aspekterna ett dominerande inflytande på den högre utbildningens organisation. Bl. a. ställdes krav på flera universitetslärare. De nya universitetslektorerna fick reglerad undervisningsskyldighet, medan forskningsuppgifterna sköts åt sidan. I stället skapades det diffusa begreppet "forskningsanknytning". Lärarna skulle "ges möjlighet att följa" forskningen etc. Det har hela tiden varit fråga om halvmesyrer, som inte medverkat till att hålla utbildningen på en kvalitativt hög nivå.

Enligt utskottets mening är det nödvändigt att från kvalitetssynpunkt betona sambandet mellan forskning och utbildning. Detta samband kan

stärkas genom att forskning i tjänsten skrivs in som en skyldighet för alla kompetenta universitetslärare. Det kommer helt säkert att medföra en vitalisering av den högre utbildningen, som nu hotas av stagnation.

För att högskolcutbildningen med högskolelagens ord skall kunna bygga på vetenskaplig grund krävs inte bara att läraren genom sin doktorsexamen har fått en grundläggande vetenskaplig träning. Om undervisningen skall spegla den aktuella situationen måste läraren själv forska. Ett litet land som Sverige har behov av att hela forskningspotentialen tas till vara. Det är ett stort slöseri med resurserna att forskarutbildade universitetslärare i dag förlorar kontakten med aktivt forskande. Forskningen koncentreras till betydligt färre personer än som vore möjligt. Därtill kommer, att det inte är rimligt, att tjänstestrukturen vid svenska universitet och högskolor är helt olik den som gäller internationellt. Det skadar trovärdigheten för svensk forskning och försvårar deltagandet i det internationella utbytet. Även rekryteringen till forskarutbildning försvåras. Det ter sig föga trovärdigt att uppmana begåvade studerande att genomgå forskarutbildning, när de samtidigt får veta, att de vid fortsatt högskolekarriär har ytterst små chanser att få ägna sig åt det de utbildats för, nämligen forskning.

Utskottet finner det rimligt och önskvärt att tjänstestrukturen vid de svenska universiteten och högskolorna anpassas till den internationellt gängse. Det innebär att alla behöriga universitetslärare åläggs *forskning i tjänsten*, motsvarande ungefär en tredjedel av den totala arbetstiden.

Det är möjligt, att en sådan reform måste genomföras etappvis av finansiella skäl. En början kan då lämpligen ske med de docentkompetenta högskolelektorerna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i enlighet med vad utskottet anfört senast i 1990 års forskningspolitiska proposition. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub634 yrkande 2 och 1988/89:Ub806 yrkande 21 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub634 yrkande 2 och 1988/89:Ub806 yrkande 21 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:Ub610 yrkande 4, 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub634 yrkande 1, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub716, 1988/89:Ub728 yrkande 35, 1988/89:Ub737, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub801 yrkande 11, 1988/89:Ub806 yrkande 22, 1988/89:Ub811 yrkande 3, 1988/89:Ub813 yrkande 8, 1988/89:Ub821 yrkande 2 och 1988/89:Ub827 yrkande 4,

Larz Johansson (c), Eva Goës (mp) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med ”Utskottet har, som” och på s. 22 slutar med ”yrkande 4” bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det av flera skäl är nödvändigt att sprida viss forskningsverksamhet och fasta forskningsresurser utanför de högskoleenheter som i dag har sådana resurser. Av regionalpolitiska skäl måste de mindre och medelstora högskolorna tillåtas utvecklas även på detta område. Därigenom uppnås också att utbildningen där får en bättre forskningsanknytning. Det är också viktigt att öka forskningen i landet och då bör man ta till vara den kompetens och de utvecklingsmöjligheter som finns vid de mindre och medelstora högskolorna. En fakultetsorganisation bör till en början byggas upp vid några av de större enheterna, såsom högskolorna i Växjö, Örebro, Karlstad, Sundsvall–Härnösand och Östersund. Fasta forskningsresurser bör även kunna byggas upp inom speciella områden vid övriga mindre och medelstora högskoleenheter, där en särskild kompetens redan byggts upp. Regeringen bör i nästa forskningsproposition lägga fram en plan för uppbyggnaden av forskningsresurserna vid de mindre och medelstora högskoleenheterna i enlighet med vad utskottet här anfört. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub728 yrkande 35 och 1988/89:Ub801 yrkande 11 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. *beträffande forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub728 yrkande 35 och 1988/89:Ub801 yrkande 11 samt med anledning av motionerna 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub634 yrkande 1, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub716, 1988/89:Ub737, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub811 yrkande 3, 1988/89:Ub821 yrkande 2 och 1988/89:Ub827 yrkande 4 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:Ub610 yrkande 4, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub634 yrkande 2, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub806 yrkandena 21 och 22 och 1988/89:Ub813 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har, som" och på s. 22 slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

De mindre och medelstora högskolorna bör inte bli alltför beroende av externa finansierare då det gäller medel till forskning. De bör få en större möjlighet att själva styra inriktningen av den forskning som deras lärare utför. Utskottet anser att regeringen i nästa forskningsproposition bör ta upp dessa frågor och komma med förslag till hur de skall kunna tillförsäkras en bättre forskningsanknytning. Vid de tre högskoleenheterna i Växjö, Örebro och Karlstad bör vidare prövas ett system där dessa enheter disponerar egna medel för forskning, men där kvalitetskontrollen av ansökningarna fortfarande görs vid en större enhet. En ny utveckling bör således påbörjas i vad gäller forskning och forskarutbildning i enlighet med vad som anförs i motionerna 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3 samt 1988/89:Ub821 yrkande 2. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motionsyrkandena som sin mening ge regeringen till känna att beakta vid utarbetandet av nästa forskningsproposition.

Utskottet anser att det är angeläget att betona sambandet mellan forskning och utbildning. Detta har också framhållits av flera utredningar under senare tid. Genom den kraftiga ökningen av antalet studerande under framför allt 1960-talet fick emellertid de kvantitativa aspekterna ett dominerande inflytande på den högre utbildningens organisation. Bl. a. ställdes krav på flera universitetslärare. De nya universitetslektorerna fick reglerad undervisningsskyldighet, medan forskningsuppgifterna sköts åt sidan. I stället skapades det diffusa begreppet "forskningsanknytning". Lärarna skulle "ges möjlighet att följa" forskningen etc. Det har hela tiden varit fråga om halvmesyrer, som inte medverkat till att hålla utbildningen på en kvalitativt hög nivå.

Enligt utskottets mening är det nödvändigt att från kvalitetssynpunkt betona sambandet mellan forskning och utbildning. Detta samband kan stärkas genom att forskning i tjänsten skrivs in som en skyldighet för alla kompetenta universitetslärare. Det kommer helt säkert att medföra en vitalisering av den högre utbildningen, som nu hotas av stagnation.

För att högskoleutbildningen med högskolelagens ord skall kunna bygga på vetenskaplig grund krävs inte bara att läraren genom sin doktorsexamen har fått en grundläggande vetenskaplig träning. Om undervisningen skall spegla den aktuella situationen måste läraren själv forska. Ett litet land som Sverige har behov av att hela forskningspotentialen tas till vara. Det är ett stort slöseri med resurserna att forskarutbildade universitetslärare i dag förlorar kontakten med aktivt forskande. Forskningen koncentreras till betydligt färre personer än som vore möjligt. Därtill kommer, att det inte är rimligt, att tjänstestrukturen vid svenska universitet och högskolor är helt olik den som gäller internationellt. Det skadar trovärdigheten för svensk forskning och försvårar deltagandet i det internationella utbytet. Även rekryteringen till forskarutbildning försvåras. Det ter sig

föga trovärdigt att uppmana begåvade studerande att genomgå forskarutbildning, när de samtidigt får veta, att de vid fortsatt högskolekarriär har ytterst små chanser att få ägna sig åt det de utbildats för, nämligen forskning.

Utskottet finner det rimligt och önskvärt att tjänstestrukturen vid de svenska universiteten och högskolorna anpassas till den internationellt gängse. Det innebär att alla behöriga universitetslärare åläggs *forskning i tjänsten*, motsvarande ungefär en tredjedel av den totala arbetstiden.

Det är möjligt, att en sådan reform måste genomföras etappvis av finansiella skäl. En början kan då lämpligen ske med de docentkompetenta högskolelektorerna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i enlighet med vad utskottet anfört senast i 1990 års forskningspolitiska proposition. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub634 yrkande 2 och 1988/89:Ub806 yrkande 21 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub634 yrkande 2, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub806 yrkande 21 och 1988/89:Ub821 yrkande 2, med anledning av motionerna 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub634 yrkande 1, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub716, 1988/89:Ub737 och 1988/89:Ub811 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:Ub610 yrkande 4, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub728 yrkande 35, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub801 yrkande 11, 1988/89:Ub806 yrkande 22, 1988/89:Ub813 yrkande 8 och 1988/89:Ub827 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (mom. 10)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har, som" och på s. 22 slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motion 1988/89:Ub610 att forskning skall kunna bedrivas utanför de traditionella universiteten och högskolorna med fasta forskningsresurser. De mindre och medelstora högskolorna är i dag hänvisade till så gott som uteslutande externa medel för forskning. Enligt utskottets mening får utvecklingen inte leda till att det blir alltför stor skillnad i kvalitet och inriktning vid de stora resp. de mindre och medelstora högskolornas utbildning och forskning. Därför bör särskilda medel anvisas till ett arbete med att analysera och klargöra hur utvecklingen av utbildningen och forskningen vid de mindre och medel-

stora högskolorna bör vara i framtiden. En strukturplan för denna utveckling bör läggas fram för riksdagen i 1993 års forskningsproposition. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub610 yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. *beträffande forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub610 yrkande 4 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub511, 1988/89:Ub582, 1988/89:Ub596, 1988/89:Ub611 yrkande 1, 1988/89:Ub615 yrkande 7, 1988/89:Ub621 yrkande 4, 1988/89:Ub634, 1988/89:Ub652, 1988/89:Ub657 yrkande 4, 1988/89:Ub696, 1988/89:Ub702, 1988/89:Ub707, 1988/89:Ub708, 1988/89:Ub712 yrkandena 2 och 3, 1988/89:Ub716, 1988/89:Ub728 yrkande 35, 1988/89:Ub737, 1988/89:Ub741, 1988/89:Ub801 yrkande 11, 1988/89:Ub806 yrkandena 21 och 22, 1988/89:Ub811 yrkande 3, 1988/89:Ub813 yrkande 8, 1988/89:Ub821 yrkande 2 och 1988/89:Ub827 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter (mom. 11)

Larz Johansson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Utskottet är" och slutar med "36 delvis" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub728 yrkande 36 delvis för nästa budgetår bör anvisa 50 milj. kr. för att uppbyggnaden av forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna skall kunna påbörjas.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. *beträffande särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub728 yrkande 36 delvis och med anledning av motion 1988/89:Ub610 yrkande 5 under *Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.,

10. Särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter (mom. 11)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Utskottet är" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub610

yrkande 5 bör anvisa 5 milj. kr. till det arbete som behövs för att regeringen i 1993 års forskningsproposition skall kunna lägga fram en strukturplan för forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. *beträffande särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub610 yrkande 5 och med anledning av motion 1988/89:Ub728 yrkande 36 delvis under *Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.,

11. Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete (mom. 13 och 14)

Larz Johansson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "26 996 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motion 1988/89:Ub728 att all grundläggande högskoleutbildning bör ha en god forskningsanknytning. Därför bör riksdagen med bifall till motionens yrkande 15 hos regeringen begära förslag till förbättringar på detta område när det gäller den kommunala högskoleutbildningen. Vidare bör resurserna till de medellånga vårdutbildningarnas forskningsanknytning förbättras redan nästa budgetår. Med bifall till motionens yrkande 16 bör riksdagen vid medelsberäkningen anvisa 1 500 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att momenten 13 och 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. *beträffande den kommunala högskolans forskningsanknytning*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub728 yrkande 15 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

14. *beträffande anslagsbeloppet under Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub728 yrkande 16 och med anledning av proposition 1988/89:100 till *Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 28 496 000 kr.,

12. Förstatligande av den kommunala högskolan (mom. 15) 1988/89:UbU25

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Eva Goës (mp) och Ulf Melin (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Som utskottet" och slutar med "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att all högskoleutbildning av principiella och kvalitetsmässiga skäl bör ha ett enhetligt statligt huvudmannaskap. Utskottet anser vidare att bättre effektivitet bör kunna vinnas genom samordning av den högskoleutbildning på en och samma ort som i dag har både statligt och kommunalt huvudmannaskap. Sammanfattningsvis anser utskottet att ett enhetligt statligt huvudmannaskap för all högskoleutbildning skulle medföra ett effektivare resursutnyttjande, en starkare anknytning till forskning, en enhetlig utbildningskvalitet och en bättre överblick och samordning. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub810 yrkande 6 och 1988/89:Ub837 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna att en utredning bör göras av frågan om ett enhetligt huvudmannaskap för högskolan.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *förstatligande av den kommunala högskolan* att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub810 yrkande 6 och 1988/89:Ub837 yrkande 8 samt med anledning av motion 1988/89:Ub13 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Förstatligande av den kommunala högskolan (mom. 15)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Som utskottet" och slutar med "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Kvaliteten på den grundläggande utbildningen inom högskolan kan höjas genom forskning och forskningsanknytning. Därför bör enligt utskottets uppfattning de kommunala högskoleutbildningarna föras över till statligt huvudmannaskap. Detta skulle förbättra rekryteringen till dessa utbildningar. Utskottet anser emellertid att riksdagen inte nu bör begära ett överförande av all högskoleutbildning till statligt huvudmannaskap. I stället bör en försöksverksamhet startas i två län med bättre samordning av de statliga och kommunala högskoleutbildningarna. Erfarenheterna av denna verksamhet kan läggas till grund för de beslut om utbildningens och forskningens organisation inom bl. a. vårdyrkesområdet som riksdagen skall fatta vid riksmötet 1993/94 inför den efterföljande treårsperioden. Riksdagen bör med bifall till motion 1988/89:Ub13 yrkande 2 hos regeringen begära förslag om en sådan försöksverksamhet som utskottet här beskrivit.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *förstatligande av den kommunala högskolan*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub13 yrkande 2 samt med anledning av motionerna 1988/89:Ub810 yrkande 6 och 1988/89:Ub837 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1988/89:UbU25

14. Anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. (mom. 21)

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "I samband" och slutar med "5 delvis" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att den angelägna jämställdhetsforskningen bör stödjas med ett ökat belopp nästa budgetår. Därför bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub712 yrkande 15 och 1988/89:Ub728 yrkande 3 vid medelsberäkningen anvisa 1 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub712 yrkande 15 och 1988/89:Ub728 yrkande 3, med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub836 yrkande 5 delvis samt med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkandena 11 delvis och 45 till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 327 853 000 kr.,

15. Anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. (mom. 21)

Under förutsättning av bifall till reservation 1 i betänkandet 1988/89:UbU12

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet har" och slutar med "och 45" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad som anförts i reservation 1 till betänkandet 1988/89:UbU12 om forskning och centralt utvecklingsarbete inom skolväsendet föreslår utskottet att riksdagen nu anvisar ytterligare 10 milj. kr. under förevarande anslag till samhällsvetenskaplig forskning.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkandena 11 delvis och 45, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub712 yrkande 15, 1988/89:Ub728

yrkande 3 och 1988/89:Ub836 yrkande 5 delvis till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 336 853 000 kr.,

1988/89:UbU25

16. Inriktningen av jämställdhetsforskningen (mom. 22)

Larz Johansson (c), Eva Goës (mp) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är allvarligt om flickor och pojkar behandlas olika i undervisningen och vid bedömningen av deras prestationer. Vissa undersökningar har påvisat sådana förhållanden. Därför bör riksdagen uttala att en del av medlen till jämställdhetsforskning bör användas till forskning om detta problem. Detta bör riksdagen med anledning av motion 1988/89:Ub808 yrkande 4 delvis som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 22 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

22. beträffande *inriktningen av jämställdhetsforskningen* att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Ub808 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

17. Informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå (mom. 31)

Lars Gustafsson, Helge Hagberg, Bengt Silfverstrand, Lars Svensson, Ingvar Johnsson, Margareta Hemmingsson, Berit Löfstedt och Ewa Hedkvist Petersen (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "i Umeå" bort ha följande lydelse:

Utskottet föreslår att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub589 yrkande 10 och yrkande 11 samt 1988/89:Ub834 yrkande 46 vid medelsanvisningen beräknar 1,2 milj. kr. till den informationsteknologiska forskningen i Umeå.

dels att moment 31 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

31. beträffande *den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå* att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub589 yrkandena 10 och 11 och 1988/89:Ub834 yrkande 46, samtliga yrkanden delvis,

18. Anslagsbeloppet under Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna (mom. 33)

Under förutsättning av bifall till reservation 17

Lars Gustafsson, Helge Hagberg, Bengt Silfverstrand, Lars Svensson, Ing-

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Utskottet har" och slutar med "631 117 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående föreslagit riksdagen att räkna upp anslaget med 5 milj. kr. avseende den marina naturvetenskapliga forskningen. Vidare har utskottet avstyrkt motionsyrkanden om ytterligare uppräknig av anslaget för den botaniska trädgården i Göteborg, den informationsteknologiska forskningen vid universitetet i Umeå resp. Gustaf Werners institut vid universitetet i Uppsala. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen under anslaget anvisar 629 917 000 kr.

dels att moment 33 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

33. beträffande *anslagsbeloppet under Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89: 100 samt motionerna 1988/89:Ub524 yrkande 1, 1988/89:Ub589 yrkande 11 och 1988/89:Ub623, samtliga delvis, samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub547, 1988/89:Ub576, 1988/89:Ub589 yrkande 10, 1988/89:Ub619, 1988/89:Ub632, 1988/89:Ub768, 1988/89:Ub775 yrkande 1 och 1988/89:Ub834 yrkande 46, samtliga delvis, till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 629 917 000 kr.,

19. Tjänster som professor inom tekniska fakulteterna (mom. 34)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Vidare föreslår" och slutar med "tjänst inrättas" bort ha följande lydelse:

Vidare föreslår regeringen att en tjänst som professor inrättas den 1 juli 1989 vid universitetet i Linköping i fordonslektronik. Tjänsten avses finansieras med gävmedel från SAAB-Scania och benämnas Sten Gustafssons professur i fordonslektronik. Utskottet anser att denna nya tjänst som professor, vilken inte har behandlats i samband med den förra forskningspropositionen inför nuvarande treåriga planeringsperiod, inte bör inrättas. Därför föreslår utskottet att riksdagen avslår regeringens förslag.

dels att moment 34 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

34. beträffande *tjänster som professor inom tekniska fakulteterna* att riksdagen med anledning av proposition 1988/89: 100

dels bemyndigar regeringen att inrätta en tjänst som professor i digital- och datorteknik,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om att en tjänst som professor i fordonslektronik inte bör inrättas,

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Utskottet erinrar" och på s. 34 slutar med "föreslagna medelsberäkningen" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med motionärerna i att kostnadsutvecklingen för vetenskaplig litteratur har medfört ett behov av extra medel till de vetenskapliga biblioteken. Riksdagen bör därför med bifall till motion 1988/89:Ub712 yrkande 11 under förevarande anslag anvisa 5 milj. kr. att fördelas på högskoleenheterna av UHÄ. Därigenom kan det också bli möjligt för universitetet i Uppsala att tillförsäkra fortsatta medel till pressarkivet.

dels att moment 39 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

39. beträffande *anslagsbeloppet under Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub712 yrkande 11, med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub641 samt med avslag på motion 1988/89:Ub680 till *Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 35 691 000 kr.

Särskilda yttranden

1. Miljöforskningsråd (mom.3)

Larz Johansson och Marianne Jönsson (båda c) anför:

Eftersom det nu återstår endast ett år av den pågående planeringsperioden har vi avstått från att yrka bifall till yrkande 31 i motion 1988/89:Ub728. När regeringen i nästa forskningsproposition kommit med sitt förslag om överföring av medel från sektorsforskningsorganen till högskolan och forskningsråden får vi tillfälle att återkomma till frågan om inrättande av ett särskilt miljöforskningsråd.

2. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (mom. 10)

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anför:

Eftersom det nu återstår endast ett år till nästa stora forskningspolitiska debatt i riksdagen har vi avstått från att reservationsvägen framföra våra synpunkter på den önskvärda framtida utvecklingen av de mindre och medelstora högskolorna.

Propositionen	1
Motionerna	3
Utskottet	14
1. Allmänna frågor om forskning och forskarutbildning	14
Inrättande av tjänster som professor samt prioritering av vissa ämnesområden i övrigt	14
Sektorsforskning m. m.	16
Forskarrekrytering m. m.	16
Vissa frågor om tjänster m. m.	19
Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter	19
2. Forskningsanknytning av grundläggande högskoleutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete	22
3. Humanistiska fakulteterna	24
4. Teologiska fakulteterna	24
5. Juridiska fakulteterna	24
6. Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.	24
7. Medicinska fakulteterna	25
8. Odontologiska fakulteterna	26
9. Farmaceutiska fakulteten	26
10. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna	26
Marin naturvetenskaplig forskning	26
Botaniska trädgården i Göteborg	31
Informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå	31
Gustaf Werners institut	32
Anslaget	32
11. Tekniska fakulteterna	32
12. Temaorienterad forskning	33
13. Kungl. biblioteket	33
14. Samordning m. m. inom biblioteksområdet	33
15. Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål	33
Hemställan	34
Reservationer	38
1. Tjänster som professor m. m. (m, fp)	38
2. Doktorsexamen som behörighetsvillkor för vissa tjänster (m, c)	39
3. Uppdraget som prefekt (m)	39
4. Befordringstitlar (m)	40
5. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (m)	40
6. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (c, mp)	42
7. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (fp)	42

8. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m. m. (vpk)	44
9. Särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter (c)	45
10. Särskild medelsanvisning till forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter (vpk)	45
11. Forskningsanknytning av grundläggande högskolcutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete (c)	46
12. Förstatligande av den kommunala högskolan (m, fp, mp) . . .	47
13. Förstatligande av den kommunala högskolan (vpk)	47
14. Anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. (fp, c)	48
15. Anslagsbeloppet under Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. (m)	48
16. Inriktningen av jämställdhetsforskningen (c, mp)	49
17. Informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå (s) .	49
18. Anslagsbeloppet under Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna (s)	49
19. Tjänster som professor inom tekniska fakulteterna (vpk) . . .	50
20. Vissa särskilda utgifter inom högskolan (fp)	51
Särskilda yttranden	51
1. Miljöforskningsråd (c)	51
2. Forskning vid mindre och medelstora högskoleenheter m.m. (m)	51

